

บทที่ 5

การบังคับการตามกฎหมายและมาตรการบังคับ

1. ความนำ

ในส่วนท้ายที่สุดของกฎหมายทุกฉบับ สิ่งที่จะขาดไปเสียมิได้ก็คือ ในส่วนเจ้าหน้าที่ผู้บังคับการตามกฎหมายและบทกำหนดโทษ เพื่อเป็นมาตรการในการบังคับ และสำหรับพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485 ก็เป็นเช่นเดียวกัน มีทั้งบทบัญญัติที่เป็นเนื้อหาสาระกำหนดให้บุคคลทั่วไปประพฤติปฏิบัติโดยมี เจ้าหน้าที่ผู้บังคับและกำกับทำให้เป็นไปตามกฎหมาย และมีบทกำหนดโทษไว้ เพื่อเป็นมาตรการบังคับให้กฎหมายมีความศักดิ์สิทธิ์ และมีผู้นำไปประพฤติปฏิบัติสมจริง เป็นไปตามกฎหมาย

เช่นเดียวกันในส่วนท้ายของวิธานิพนธ์ ผู้เขียนได้นำส่วนของการบังคับการตามกฎหมาย รวมทั้งการกระทำอันเป็นความผิดและบทกำหนดโทษของกฎหมายควบคุม การแลกเปลี่ยนเงินมา เป็นข้อพิจารณาดังต่อไปนี้

- 1) การบังคับการตามกฎหมาย
- 2) มาตรการบังคับ

2. การบังคับการตามกฎหมาย

การบริหารงานในกิจการเกี่ยวกับการเงินของประเทศ ไม่ว่าประเทศไทยใดกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงการคลัง โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังจะต้องดำเนินและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย โดยเฉพาะกิจการเกี่ยวกับการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน (Exchange Control) ก็เป็นกิจการหนึ่งที่อยู่ในอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของกระทรวงการคลัง ซึ่งในทางปฏิบัติกระทรวงการคลังจะมอบหมายให้ธนาคารกลางของประเทศ (Central Bank) เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการอีกชั้นหนึ่ง พร้อมกับมอบ

หมายให้ธนาคารพาณิชย์ (Commercial Bank) เป็นผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการควบคุมแลกเปลี่ยนเงินสำหรับในธุรกิจการพาณิชย์ทั่ว ๆ ไป และมอบหมายให้บุคคลอื่นที่ได้รับอนุญาตให้เป็นผู้ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนเงิน (Authorized Dealer) อีกด้วย ทั้งนี้บุคคลอื่นใดที่ได้รับอนุญาตหรือธนาคารรับอนุญาตจะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายนั้น ในกรณีใดที่ไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของตน จะต้องเสนอให้ธนาคารกลางหรือกระทรวงการคลังเป็นผู้พิจารณา นอกจากนี้แล้วพนักงานเจ้าหน้าที่ศุลกากรและพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองก็ยังเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการตรวจสอบกำกับและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอีกด้วย (McRae and Walker 1980 : 235 - 237)

สำหรับกิจการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตามกฎหมายของประเทศไทย โดยหลักการก็เป็นเช่นเดียวกับกฎหมายของต่างประเทศ จะแตกต่างกันก็แต่ในรายละเอียดเท่านั้น ดังจะได้พิจารณาต่อไปนี้

- 1) กระทรวงการคลัง
- 2) ธนาคารแห่งประเทศไทย
- 3) ตัวแทนรับอนุญาต
- 4) บุคคลรับอนุญาต
- 5) ตัวแทนซื้อเงิน
- 6) พนักงานเจ้าหน้าที่ศุลกากร
- 7) พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง
- 8) พนักงานเจ้าหน้าที่ไปรษณีย์

2.1 กระทรวงการคลัง

ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 216 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515 ข้อ 9 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 216 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2515 (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2518 มาตรา 3 บัญญัติให้กระทรวงการคลังมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับกิจการทางการเงินไว้ว่า

"ข้อ ๑ กระทรวงการคลังมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการเงินแผ่นดิน ภาษีอากร การรักษาการ กิจการเกี่ยวกับที่ราชพัสดุ กิจการอันกฎหมายบัญญัติให้เป็นการผูกขาดของรัฐ กิจการหารายได้ ซึ่งรัฐมีอำนาจดำเนินการได้แต่ผู้เดียวตามกฎหมาย และไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกระทรวง ทบวง กรมอื่น และกิจการซึ่งจะเป็นสัญญาผูกพันต่อเนื่อง รัฐบาลได้ให้อำนาจหรือให้สัตยาบัน รวมทั้งการค้ำประกันหนี้ของส่วนราชการ องค์การของรัฐ สถาบันการเงิน และรัฐวิสาหกิจ"

กิจการเกี่ยวกับการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน ก็เป็นกิจการหนึ่ง ซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ของกระทรวงการคลัง โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นผู้รักษาการและออกกฎกระทรวง ประกาศและคำสั่งควบคุมและกำกับการปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน¹ การกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนหรือละเลยไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวง ประกาศหรือคำสั่งดังกล่าวเป็นความผิดอาญาตามมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485 มีระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือจำคุกไม่เกินสามปี หรือทั้งปรับและจำ กระทรวงการคลังในฐานะผู้บังคับการตามกฎหมายเป็นผู้เสียหาย ที่จะดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิด

2.2 ธนาคารแห่งประเทศไทย

พระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2485 มาตรา 28 และ 40 บัญญัติให้ธนาคารแห่งประเทศไทย ประกอบธุรกิจได้เฉพาะประเภทกิจการที่พึงเป็นงานของธนาคารกลาง ซึ่งระบุกำหนดโดยพระราชกฤษฎีกาเท่านั้น ธุรกิจหรือกิจการหนึ่งที่เป็นอำนาจหน้าที่ของธนาคารแห่งประเทศไทยก็ได้แก่ การเป็นตัวแทนของกระทรวงการคลังในกิจการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน ดังที่บัญญัติไว้ในพระราชกฤษฎีกากำหนดกิจการธนาคาร แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2485 มาตรา 12 (17) (ง) ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกากำหนดกิจการธนาคารแห่งประเทศไทย ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2489 และฉบับที่ 3 พ.ศ. 2496 ไว้ว่า

¹ ดูพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485 มาตรา 4, 4 ทวิ,

"มาตรา 12 ธุรกิจประเภทที่พึงเป็นงานของธนาคารแห่งประเทศไทย ประกอบได้ คือ

าล๑

(17) การทำการเป็นตัวแทนของรัฐบาล ในกิจการใด ๆ ดังระบ

ต่อไปนี้

าล๑

(ง) การควบคุมและการรวมไว้ในแหล่งกลางซึ่ง เป็นปริ-
วรรตต่างประเทศ"

จากความในพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย และพระราชกฤษฎีกา กำหนดกิจการธนาคารแห่งประเทศไทยดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าธนาคารแห่งประเทศไทย ทำการเป็นตัวแทนของกระทรวงการคลัง ในกิจการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน ซึ่งในทาง ปฏิบัตินั้น เมื่อกระทรวงการคลัง โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ได้ออกกฎกระทรวง ประกาศและคำสั่งตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน เพื่อบังคับให้เป็น ไปกฎหมายแล้วก็จะมอบหมายให้ธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นผู้ดำเนินการแทนต่อไป โดย ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยจะต้องแต่งตั้งพนักงานของธนาคารเป็นเจ้าพนักงานควบคุม แลกเปลี่ยนเงินขึ้น ทำหน้าที่พิจารณาอนุญาตคำขอในการแลกเปลี่ยนเงิน ควบคุม บังคับ หรือกำกับการ ให้เป็นไปตามกฎหมาย ประกาศ และคำสั่งกระทรวงการคลัง ดังกล่าว อีกด้วย¹

2.3 ตัวแทนรับอนุญาต

คำสั่งกระทรวงการคลัง ให้ไว้แก่ตัวแทนรับอนุญาต ลงวันที่ 25 พฤษภาคม 2502 ให้คำนิยามไว้ว่า "ตัวแทนรับอนุญาต หมายความว่า ธนาคารรับอนุญาต

¹ ดูพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485 มาตรา 7 ทวิ

และบริษัทรับอนุญาต" และกฎกระทรวง ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2497) ออกตามความ
 ในพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485 ข้อ 2 กับคำสั่งกระทรวงการ-
 คลัง ให้ไว้แก่ตัวแทนรับอนุญาต ลงวันที่ 25 พฤษภาคม 2502 ให้ค่านิยามไว้ว่า "ธนา-
 การรับอนุญาต หมายความว่าธนาคารพาณิชย์ที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับปัจจัย
 ชำระเงินต่างประเทศ "และ" บริษัทรับอนุญาต หมายความว่าบริษัทจำกัดที่ได้รับอนุญาต
 ให้ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับปัจจัยชำระเงินต่างประเทศ ซึ่งมีใช้ธนาคาร"

จากความในกฎกระทรวงและคำสั่งกระทรวงการคลังดังกล่าว แสดง
 ให้เห็นว่า ตัวแทนรับอนุญาต หมายถึงธนาคารพาณิชย์ และบริษัทจำกัดที่ได้รับอนุญาตให้
 ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับปัจจัยชำระเงินต่างประเทศ¹ ซึ่งจากการพิจารณาศึกษาดังกล่าว
 ข้างต้น ในบทที่ 3 และ บทที่ 4 จะเห็นได้ว่ากิจการตัวแทนรับอนุญาตในการแลกเปลี่ยน
 เงินตราต่างประเทศไม่ว่าจะเป็นการนำเข้าหรือส่งออก ซึ่งเงินตราด้วยวัตถุประสงค์ใด ๆ
 ตัวแทนรับอนุญาตเป็นผู้ดำเนินการและปฏิบัติการแทนรัฐบาลอย่างแท้จริง กล่าวคือ การยื่นคำ
 ขอร้องเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนเงินต่อเจ้าพนักงานหรือธนาคารแห่งประเทศไทยนั้น จะต้อง
 กระทำโดยผ่านตัวแทนรับอนุญาต ดังนั้นฐานะที่ตัวแทนรับอนุญาตเป็นผู้ปฏิบัติในกิจการแลก-
 เปลี่ยนเงินดังกล่าวนี้ ตัวแทนรับอนุญาตย่อมมีโอกาสและช่องทางที่จะไม่ปฏิบัติหรือฝ่าฝืน
 ระเบียบพิธีการควบคุมแลกเปลี่ยนเงินได้โดยง่าย ดังนั้นในคำสั่งกระทรวงการคลังให้ไว้
 แก่ตัวแทนรับอนุญาต ลงวันที่ 25 พฤษภาคม 2502 ในข้อ 1 จึงกำหนดบังคับให้ตัวแทน-
 รับอนุญาตต้องดำเนินการและปฏิบัติกิจการให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎกระทรวง ประกาศหรือ
 คำสั่งกระทรวงการคลัง รวมทั้งประกาศหรือคำสั่งของเจ้าพนักงาน และประกาศธนาคาร-
 แห่งประเทศไทย และโดยเฉพาะอย่างยิ่งในคำสั่งดังกล่าว ข้อ 13 ยังได้กำหนดวิธี-
 ธีการรายงานกิจการแลกเปลี่ยนเงินไว้ เพื่อตรวจสอบการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย

---

¹ ปัจจุบันโดยเฉพาะธนาคารพาณิชย์ทุกธนาคาร ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจ
 เกี่ยวกับปัจจัยชำระเงินต่างประเทศ

และระเบียบอีกด้วย

สำหรับพิธีการรายงานกิจการเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนเงินนั้น ตัวแทนรับอนุญาตต้องรายงานตามแบบ ล.ป. ที่กำหนดต่อส่วนการควบคุมปริวรรต ซึ่งมีอยู่ 3 ประเภท ดังต่อไปนี้

- ก. รายงานประจำวัน
- ข. รายงานประจำสัปดาห์
- ค. รายงานประจำเดือน
- ก. รายงานประจำวัน

ตัวแทนรับอนุญาต จะต้องยื่นรายงานประจำวันเกี่ยวกับกิจการแลกเปลี่ยนเงินตามแบบ ล.ป. ที่เกี่ยวข้องต่อเจ้าพนักงาน โดยส่งไปยังส่วนการควบคุมปริวรรตก่อนเวลาปิดทำการ ในวันทำงานถัดไป ดังต่อไปนี้

- 1) แบบ ล.ป. 111 รายงานประจำวันแสดงการเปิดเล็ดเตอร์ออฟเครดิต และการส่งเงินออกไปชำระค่าของที่นำเข้า ตามแบบ ล.ป. 22 และใบสุทธิแบบ ล.ป. 21 หรือแบบ ล.ป. 23 และใบสุทธิแบบ ล.ป. 21 โดยจัดทำเป็น 2 ฉบับคือ ต้นฉบับสีขาวยื่นต่อส่วนการควบคุมปริวรรต และสำเนาสีขาว ตัวแทนรับอนุญาตเก็บไว้เป็นหลักฐาน
- 2) แบบ ล.ป. 113 รายงานประจำวันแสดงการรับแจ้งเล็ดเตอร์ออฟเครดิตที่เปิดมา โดยจัดทำเป็น 3 ฉบับ คือ ต้นฉบับสีขาวและคู่ฉบับสีชมพูยื่นต่อส่วนการควบคุมปริวรรต และสำเนาสีขาว ตัวแทนรับอนุญาตเก็บไว้เป็นหลักฐาน
- 3) แบบ ล.ป. 114 รายงานประจำวันแสดงการรับเงินตราต่างประเทศในนามบุคคลอื่น หรือรับโอนมาจากธนาคารตัวแทนในต่างประเทศ เพื่อ

ประโยชน์ของลูกค้า เพื่อจ่ายแก่สถานทูตต่างประเทศ สำนักงานชำนาญพิเศษแห่งองค์การสหประชาชาติ องค์การสนธิสัญญาร่วมมือป้องกันแห่งเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้ หรือเพื่อจ่ายให้แก่ผู้เดินทางผ่าน โดยจัดทำเป็น 3 ฉบับ คือ ต้นฉบับสีขาวและคู่มือฉบับสีชมพู ยื่นต่อส่วนการควบคุมปริวรรต และสำเนาสีขาว ตัวแทนรับอนุญาตเก็บไว้เป็นหลักฐาน

4) แบบ ล.ป. 117 รายงานประจำวันแสดงการซื้อขายเงินตราต่างประเทศทันทีหรือล่วงหน้าและฐานะ โดยจัดทำเป็น 3 ฉบับ พร้อมใบแนบ คือ ต้นฉบับสีขาว ยื่นต่อส่วนการควบคุมปริวรรต คู่มือฉบับสีเหลือง ยื่นต่อส่วนการควบคุมปริวรรตหรือกองทุนรักษาระดับอัตราแลกเปลี่ยน และสำเนาสีขาวตัวแทนรับอนุญาตเก็บไว้เป็นหลักฐาน

สำหรับใบแนบบแบบ ล.ป. 117 นั้นมี 4 ฉบับ ด้วยกัน คือ

ก) ใบแนบ 1 แสดงแบบการรับซื้อเงินตราต่างประเทศ ค่าของส่งออกตามแบบ ล.ป. 61

ข) ใบแนบ 2 แสดงงบการขายเงินตราต่างประเทศค่าของนำเข้าตามแบบ ล.ป. 22 โดยต้องระบุเลขที่แบบ ล.ป. 21 ที่เกี่ยวข้องไว้ในใบแนบ 2 นี้ด้วย

ค) ใบแนบ 3 แสดงงบการรับหรือจ่ายเงินตราต่างประเทศ โดยเฉพาะประเภทธนบัตรต่างประเทศ ธนาคารบัตรต่างประเทศ เหรียญกระษาปณ์ต่างประเทศที่ตัวแทนรับอนุญาตรับซื้อจากบุคคลรับอนุญาต โดยได้รับการผ่อนผัน ไม่ต้องยื่นแบบ ล.ป. 31 หรือ แบบ ล.ป. 71 หรือธุรกิจอื่นใดที่ตัวแทนรับอนุญาตได้รับการยกเว้นไม่ต้องยื่นแบบ ล.ป.

ง) ใบแนบ 4 แสดงยอดคงค้างเหลือของทรัพย์สินและหนี้สินเป็นเงินตราต่างประเทศที่ตัวแทนรับอนุญาตมีอยู่ในธนาคารตัวแทนในต่างประเทศ เช่น เงินฝาก เงินลงทุน เงินกู้ หรือ เงินเบิกเกินบัญชี เป็นต้น

ข. รายงานประจำสัปดาห์

ตัวแทนรับอนุญาตจะต้องยื่นรายงานประจำสัปดาห์เกี่ยวกับกิจกรรม แลกเปลี่ยนเงินตามแบบ ล.ป. ที่เกี่ยวข้องต่อเจ้าพนักงาน โดยส่งไปยังส่วนการควบคุม ปรีวรรตก่อน เวลาปิดทำการในวันทำงานวันแรกของสัปดาห์ถัดไป ดังต่อไปนี้

1) แบบ ล.ป. 151 รายงานประจำสัปดาห์แสดงการยกเลิก และแก้ไขเช็คเตอร์ออฟเครดิตที่เปิดไป โดยจัดทำเป็น 2 ฉบับ คือ ต้นฉบับสีขาวยื่น ต่อส่วนการควบคุมปรีวรรต และสำเนาสีขาว ตัวแทนรับอนุญาตเก็บไว้เป็นหลักฐาน

2) แบบ ล.ป. 152 รายงานประจำสัปดาห์แสดงการยกเลิก และแก้ไขเช็คเตอร์ออฟเครดิตที่เปิดมา โดยจัดทำเป็น 2 ฉบับ คือ ต้นฉบับสีขาวยื่นต่อ ส่วนการควบคุมปรีวรรตพร้อมกับสำเนาหนังสือแจ้งการเปลี่ยนแปลงรายการในเช็คเตอร์-ออฟเครดิตที่เปิดมาเป็นค่าของส่งออกตามแบบ ล.ป. 61 และสำเนาสีขาว ตัวแทนรับอนุ- ญาติ เก็บไว้เป็นหลักฐาน

3) แบบ ล.ป. 154 รายงานประจำสัปดาห์แจ้งการไม่ขาย เงินตราต่างประเทศภายในกำหนด โดยจัดทำเป็น 2 ฉบับ คือ ต้นฉบับสีขาวยื่นต่อส่วน- การควบคุมปรีวรรต และสำเนาสีขาว ตัวแทนรับอนุญาตเก็บไว้เป็นหลักฐาน

ค. รายงานประจำเดือน

ตัวแทนรับอนุญาตจะต้องยื่นรายงานประจำเดือนเกี่ยวกับกิจการ แลกเปลี่ยนเงินตามแบบ ล.ป. ที่เกี่ยวข้องต่อเจ้าพนักงาน โดยส่งไปยังส่วนการควบ- คุมปรีวรรต ภายในวันที่ 7 ของเดือนถัดไป ดังต่อไปนี้

1) แบบ ล.ป. 162 รายงานประจำเดือนแสดงการซื้อขาย เงินตราต่างประเทศล่วงหน้าและฐานะ โดยจัดทำเป็น 3 ฉบับ คือ ต้นฉบับสีขาวและ

คู่ฉบับสีเหลือง ยื่นต่อส่วนการควบคุมปริวรรตและสำเนาสีขาว ตัวแทนรับอนุญาต เก็บไว้
เป็นหลักฐาน

2) แบบ ล.ป. 163 รายงานประจำเดือนแสดงบัญชีเงิน
บาทของผู้มีถิ่นที่อยู่ต่างประเทศ โดยจัดทำเป็น 3 ฉบับ คือ ต้นฉบับสีขาวและคู่ฉบับสีเหลือง
ยื่นต่อส่วนการควบคุมปริวรรต และ สำเนาสีขาว ตัวแทนรับอนุญาต เก็บไว้เป็นหลักฐาน

3) แบบ ล.ป. 164 รายงานประจำเดือนแสดงบัญชีเงิน
ฝาก เป็น เงินตราต่างประเทศ พร้อมทั้งระบุอัตราดอกเบี้ยที่จ่าย แต่ถ้าไม่มีการจ่ายดอก-
เบี้ย จะต้องระบุคำว่า "ไม่มี" ไว้ด้วย โดยจัดทำเป็น 3 ฉบับ คือ ต้นฉบับสีขาวและ
คู่ฉบับสีเหลือง ยื่นต่อส่วนการควบคุมปริวรรตและสำเนาสีขาว ตัวแทนรับอนุญาต เก็บไว้
เป็นหลักฐาน

2.4 บุคคลรับอนุญาต

กฎกระทรวง ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2497) ออกตามความในพระ-
ราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485 ข้อ 2. ให้ค่านิยามไว้ว่า "บุคคลรับ-
อนุญาต หมายความว่า บุคคลที่ได้รับอนุญาตให้ซื้อ ขาย ให้กู้ยืม แลกเปลี่ยน ธนบัตรต่าง-
ประเทศ ธนาคารบัตรต่างประเทศ เหรียญกษาปณ์ต่างประเทศ หรือ เช็คสำหรับเดินทาง
ที่พึงจ่ายเป็นเงินตราต่างประเทศ" และคำสั่งกระทรวงการคลังให้ไว้แก่บุคคลรับอนุญาต
ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485 ข้อ 2. ให้ค่านิ-
ยามไว้ว่า "ธนบัตรต่างประเทศ หมายความว่ารวมถึง ธนาคารบัตรต่างประเทศและ
เหรียญกษาปณ์ต่างประเทศด้วย" นอกจากนี้แล้วในคำสั่งกระทรวงการคลัง ฉบับเดียว
กันนี้ ข้อ 3. ยังได้กำหนดให้บุคคลรับอนุญาตประกอบธุรกิจเกี่ยวกับปัจจัยชำระ เงินต่างประ-
เทศได้แต่เฉพาะ การซื้อธนบัตรต่างประเทศ หรือ เช็คสำหรับเดินทางที่พึงจ่ายเป็นเงินตรา
ต่างประเทศเท่านั้น

จากความในกฎกระทรวงและคำสั่งกระทรวงการคลังดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า บุคคลรับอนุญาต หมายถึง บุคคลที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับปัจจัยชำระเงินต่างประเทศได้แต่เฉพาะการรับซื้อธนบัตรต่างประเทศ ธนาकारบัตรต่างประเทศ เหรียญกระษาปณ์ต่างประเทศ หรือ เช็คสำหรับเดินทางที่พึงจ่ายเป็นเงินตราต่างประเทศเท่านั้น

สำหรับการประกอบธุรกิจเกี่ยวกับปัจจัยชำระเงินต่างประเทศของบุคคลรับอนุญาตนั้น คำสั่งกระทรวงการคลังได้กำหนดวิธีการบังคับกำกับกับการให้บุคคลรับอนุญาตปฏิบัติ การให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ และพิธีการควบคุมแลกเปลี่ยนเงิน แยกพิจารณาได้ เป็น 2 กรณี ดังต่อไปนี้

- 1) การตรวจสอบ
- 2) การรายงาน

1) การตรวจสอบ

ในการประกอบธุรกิจของบุคคลรับอนุญาตเกี่ยวกับการรับซื้อธนบัตรต่างประเทศ ธนาकारบัตรต่างประเทศ เหรียญกระษาปณ์ต่างประเทศ หรือ เช็คสำหรับเดินทางที่พึงจ่ายเป็นเงินตราต่างประเทศนั้น คำสั่งกระทรวงการคลังกำหนดให้บุคคลรับอนุญาต ปฏิบัติเพื่อการตรวจสอบของเจ้าพนักงาน ดังต่อไปนี้ คือ

ก) ในการรับซื้อธนบัตรต่างประเทศ ธนาकारบัตรต่างประเทศ เหรียญกระษาปณ์ต่างประเทศ หรือ เช็คสำหรับเดินทางที่พึงจ่ายเป็นเงินตราต่างประเทศ บุคคลรับอนุญาต จะต้องออกใบรับซื้อเงินตราต่างประเทศให้แก่ผู้ขาย โดยจัดให้มีสำเนาเก็บไว้ที่สำนักงานของตนหนึ่งฉบับ เป็นรูปเล่ม มีหมายเลขลำดับประจำเล่ม และเลขหมายประจำฉบับ ระบุวันที่ซื้อ ชื่อ และที่อยู่ของผู้ขาย ชนิด จำนวน และสกุลเงินตราต่างประเทศ อัตราแลกเปลี่ยน ยอดรวมของเงินบาทด้วย

ข) ธนบัตรต่างประเทศ ธนาकारบัตรต่างประเทศ เหรียญกระษาปณ์-ต่างประ เเทศหรือ เช็คสำหรับเดินทางที่หึ่งจ่ายเป็น เงินตราต่างประเทศ ที่บุคคลรับอนุญาตรับซื้อไว้นั้น บุคคลรับอนุญาตต้องขายให้แก่ธนาकारรับอนุญาตภายใน 7 วัน นับแต่วันที่ได้ซื้อไว้ พร้อมกับเรียกใบรับไว้เป็นหลักฐานด้วย

ค) บุคคลรับอนุญาต จะต้องมืหลักฐานการซื้อขาย และจัดให้มีสมุดบัญชีบันทึกรายการซื้อหรือขายธนบัตรต่างประเทศ ธนาकारบัตรต่างประเทศ เหรียญกระษาปณ์-ต่างประ เเทศ หรือ เช็คสำหรับเดินทางที่หึ่งจ่ายเป็น เงินตราต่างประเทศทุกชนิด ทุกสกุล ให้เรียบร้อยถูกต้องและทันเวลา เก็บรักษาไว้ในสำนักงานของตน ในลักษณะที่พร้อมจะแสดงต่อเจ้าพนักงาน เพื่อการตรวจสอบได้ทุกขณะ และหากเจ้าพนักงาน เรียกให้นำ สมุดบัญชี และหลักฐานการซื้อขายไปตรวจสอบในที่ทำการของเจ้าพนักงาน บุคคลรับอนุญาตต้องนำไปภายในระยะเวลาที่เจ้าพนักงานกำหนด

2) การรายงาน

บุคคลรับอนุญาตจะต้องรายงานการซื้อขาย เงินตราต่างประเทศตามแบบ ล.ป. 173 เป็นประจำปักษ์ แสดงการซื้อขายเงินตราต่างประเทศและฐานะ ระบุนรายละเอียดการซื้อขายเป็นรายวัน ถ้าวันใดไม่มีการซื้อหรือขายให้ระบุว่า "ไม่มี" พร้อมกับแสดงยอดคงเหลือของเงินตราต่างประเทศแต่ละชนิด และสกุลเงินที่มีอยู่ในมือของวันสิ้นงวด ยื่นต่อเจ้าพนักงาน เดือนละ 1 ครั้ง ดังต่อไปนี้

ก) ครั้งแรกเป็นรายงานสำหรับวันที่ 1 ถึงวันที่ 15 ของเดือน และต้องยื่นภายใน 4 วัน นับจากวันที่ 15 ของเดือน

ข) ครั้งที่สองเป็นรายงานสำหรับวันที่ 16 ของเดือน จนถึงวันสิ้นเดือน และต้องยื่นภายใน 4 วัน นับจากวันสิ้นเดือน

สำหรับการยื่นรายงานประจำปักษ์แสดงการซื้อขายเงินตราต่างประ เเทศและฐานะต่อเจ้าพนักงานตามแบบ ล.ป.173 ดังกล่าว บุคคลรับอนุญาตจะ

ต้องยื่นต่อส่วนตรวจสอบและวิเคราะห์การปรัวรวต ธนาการแห่งประเทศไทย เว้นแต่ในส่วนภูมิภาคที่มีสำนักงานสาขาของธนาคารแห่งประเทศไทย ก็ให้ยื่นต่อสำนักงานสาขา

เขตปฏิบัติการสำนักงานสาขาของธนาคารแห่งประเทศไทยมีอยู่ 3 สาขา

ดังนี้คือ

ก) สาขาภาคใต้ มีสำนักงานตั้งอยู่ ณ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา มีเขตปฏิบัติการรวม 14 จังหวัดภาคใต้ คือ สงขลา ภูเก็ต นครศรีธรรมราช กระบี่ ชุมพร ระนอง สุราษฎร์ธานี พังงา ตรัง นราธิวาส ปัตตานี พัทลุง ยะลา และสตูล

ข) สาขาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีสำนักงานตั้งอยู่ ณ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น มีเขตปฏิบัติการรวม 17 จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ ขอนแก่น หนองคาย อุดรธานี เลย สกลนคร นครพนม กาฬสินธุ์ ชัยภูมิ มหาสารคาม ยโสธร ร้อยเอ็ด นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ มุกดาหาร และอุบลราชธานี

ค) สาขาภาคเหนือ สำนักงานตั้งอยู่ ณ อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง มีเขตปฏิบัติการรวม 17 จังหวัดภาคเหนือ คือ ลำปาง เชียงใหม่ กำแพงเพชร นครสวรรค์ อุทัยธานี เชียงราย พะเยา ลำพูน แม่ฮ่องสอน อุดรดิตถ์ แพร่ น่าน สุโขทัย ตาก พิษณุโลก พิจิตร และเพชรบูรณ์¹

2.5 ตัวแทนซื้อเงิน

กฎกระทรวง ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2497) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485 ให้คำนิยามไว้ว่า "ตัวแทนซื้อเงิน" หมายถึง

---

¹ ดูประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่องบุคคลรับอนุญาต ลงวันที่ 6 มิถุนายน 2527, (ธนาคารแห่งประเทศไทย 2527 : 2).

ความว่า บุคคลที่ประกอบธุรกิจเป็นตัวแทนรวบรวมเงินจากบุคคลอื่นหลายคน เพื่อนำเงินนั้นไปซื้อปัจจัยชำระเงินต่างประเทศจากธนาคารรับอนุญาต หรือบริษัทรับอนุญาต เพื่อส่งไปเลี้ยงดูครอบครัวและญาติพี่น้องของบุคคลนั้น ๆ ในต่างประเทศ"

ตัวแทนซื้อเงิน ซึ่งได้รวบรวมเงินจากบุคคลอื่น ๆ เพื่อนำไปซื้อปัจจัยชำระเงินต่างประเทศจากตัวแทนรับอนุญาตนั้น ตัวแทนซื้อเงินจะต้องยื่นคำขอแบบ ล.ป. 31 พร้อมกับรายงานเกี่ยวกับผู้ส่งเงินไปต่างประเทศ เพื่อเลี้ยงดูครอบครัวตามแบบ ล.ป. 41 ระบุดยอดจำนวนเงินที่ตัวแทนซื้อเงินได้รับไว้ทั้งสิ้นจากการรวบรวมโดยจัดทำเป็น 2 ฉบับ คือ ต้นฉบับสีขาวส่งส่วนการควบคุมปริวรรต พร้อมกับแบบ ล.ป. 31 และสำเนาสีขาวตัวแทนซื้อเงินเก็บไว้เป็นหลักฐาน

2.6 พนักงานเจ้าหน้าที่ศุลกากร

ในการบังคับการตามกฎหมายควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พนักงานเจ้าหน้าที่ศุลกากรมีอำนาจหน้าที่อยู่ 2 กรณี ดังต่อไปนี้

- 1) อำนาจหน้าที่ในการตรวจตราและกำกับการให้เป็นไปตามระเบียบพิธีการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน
- 2) อำนาจหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำเข้าหรือส่งออกซึ่งเงินตรา

2.6.1 อำนาจหน้าที่ในการตรวจตราและกำกับการให้เป็นไปตามระเบียบพิธีการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน

จากการศึกษากฎหมายและระเบียบพิธีการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินในบทที่ 3 และ บทที่ 4 ข้างต้นจะเห็นได้ว่าพนักงานเจ้าหน้าที่ศุลกากรมีอำนาจหน้าที่ในการตรวจและกำกับการให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบพิธีการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน ซึ่งพอสรุปได้เป็น 2 กรณี ดังต่อไปนี้

- ก) กำกับการนำเข้าและส่งออกซึ่งของ
- ข) กำกับการนำเข้าและส่งออกซึ่งเงินตรา
- ก) กำกับการนำเข้าและส่งออกซึ่งของ

(1) การนำเข้าซึ่งของ

ในการนำเข้าของเข้า พนักงานเจ้าหน้าที่ศุลกากรมีอำนาจหน้าที่ในการตรวจตราและกำกับการให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบพิธีการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน ดังต่อไปนี้

(ก) การออกของจากศุลกากร ผู้นำของเข้าจะต้องยื่นใบสุทธิแบบ ล.ป. 21 พร้อมกับใบขนสินค้า และบัญชีราคาสินค้าต่อศุลกากร เพื่อตรวจสอบรายการต่าง ๆ ให้ถูกต้องตรงกัน และเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ศุลกากรได้ตรวจปล่อยของที่นำเข้ามาแล้ว ผู้นำของเข้าจึงจะรับมอบของนั้นไปจากศุลกากรได้

(ข) การออกของจากศุลกากรที่ผู้นำเข้าได้รับยกเว้นไม่ต้องมีใบสุทธิแบบ ล.ป. 21 นั้น ผู้นำของเข้าจะต้องแจ้งรายการในแบบ ล.ป. 21 สี่สิบกว่าด้วยของที่นำเข้ามา ราคาของ วิธีชำระเงินค่าของ เงินตราต่างประเทศหรือเงินตราที่ใช้ หรือจะใช้ชำระค่าของนั้น ต่อเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินโดยผ่านพนักงานเจ้าหน้าที่ศุลกากร เพื่อตรวจสอบความถูกต้องก่อน และเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ศุลกากรได้ตรวจปล่อยของที่นำเข้ามาแล้ว ผู้นำของเข้าจึงจะรับมอบของนั้นไปจากศุลกากรได้

(ค) ในการนำเข้าของเข้าที่ผู้นำเข้าได้รับยกเว้นไม่ต้องมีใบสุทธิแบบ ล.ป. 21 และไม่ต้องแจ้งรายการตามแบบ ล.ป. 21 สี่สิบนั้น พนักงานเจ้าหน้าที่ศุลกากร จะต้องตรวจตราให้ปรากฏชัดว่าเป็นกรณีที่ได้รับยกเว้นอย่างแท้จริงด้วย

(2) การส่งออกซึ่งของ

ในการส่งออกของออก พนักงานเจ้าหน้าที่ศุลกากรมีหน้าที่ในการตรวจตราท่ากับการให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบวิธีการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน ดังต่อไปนี้

(ก) การทำพิธีการศุลกากรส่งออกของออก ผู้ส่งออกจะต้องยื่นใบสุทธิต่อผู้คุมของที่ส่งออกตามแบบ ล.ป. 61 พร้อมกับใบขนสินค้าต่อศุลกากร เพื่อตรวจสอบความถูกต้องก่อน และเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ศุลกากรได้ตรวจปล่อยของที่ส่งออกแล้ว จึงจะส่งออกของออกไปได้

(ข) การส่งออกของออกที่ผู้ส่งออกได้รับยกเว้นไม่ต้องมีใบสุทธิแบบ ล.ป. 61 นั้น ผู้ส่งออกจะต้องแจ้งรายการในแบบ ล.ป. 61 สีโสก ว่าด้วยของที่ส่งออก ราคาของ วิธีชำระเงินค่าของ เงินตราต่างประเทศ หรือเงินตราที่ใช้หรือจะใช้ชำระค่าของนั้น ต่อเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน โดยผ่านพนักงานเจ้าหน้าที่ศุลกากรในขณะยื่นใบขนสินค้า เพื่อตรวจสอบความถูกต้องก่อน และเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ศุลกากร ได้ตรวจปล่อยของที่ส่งออกแล้ว จึงจะส่งออกของออกไปได้

(ค) การส่งออกของออกที่ผู้ส่งออกได้รับยกเว้นไม่ต้องมีใบสุทธิแบบ ล.ป. 61 และไม่ต้องแจ้งรายการตามแบบ ล.ป. 61 สีโสกนั้น พนักงานเจ้าหน้าที่ศุลกากรจะต้องตรวจตราให้ปรากฏชัดว่าเป็นกรณีที่ได้รับยกเว้นอย่างแท้จริงด้วย

ข) ท่ากับการนำเข้าและส่งออกซึ่งเงินตรา(1) การนำเข้าซึ่งเงินตรา

ในการนำเงินตราเข้ามาในประเทศ พนักงานเจ้าหน้าที่ศุลกากรมีหน้าที่ในการตรวจตราท่ากับการให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบวิธีการควบคุม การแลกเปลี่ยนเงินดังต่อไปนี้ คือ

(ก) การนำเข้าซึ่งเงินตราไทย พนักงานเจ้าหน้าที่ศุลกากร จะต้องตรวจตราไม่ให้ผู้ใดนำเงินตราเข้ามาในประเทศเกินจำนวน 2,000 บาท หรือ ครอบครัวหนึ่ง เดินทางเข้ามาโดยใช้หนังสือเดินทางฉบับเดียว เกิน จำนวน 4,000 บาท โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน เว้นแต่ผู้นำเข้าจะพิสูจน์ได้ว่าเงินตราที่นำเข้านั้นไม่เกี่ยวข้องกับการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ หรือการอื่นซึ่งมีเงินตราต่างประเทศเข้ามาเกี่ยวข้องไม่ว่าในรูปใด

(ข) การนำเข้าซึ่งเงินตราต่างประเทศ ธนบัตรต่างประเทศ ธนาकारบัตรต่างประเทศหรือเหรียญกระษาปณ์ต่างประเทศ ของผู้เดินทางเข้ามาในราชอาณาจักร เกินจำนวน 2,000 ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะนำออกไป เกินจำนวนดังกล่าวอีกครั้งหนึ่ง เมื่อเดินทางออกนอกประเทศ พนักงานเจ้าหน้าที่ศุลกากรมีหน้าที่ต้องรับแจ้งจำนวนเงินตราต่างประเทศนั้น เป็นลายลักษณ์อักษรด้วย

(2) การนำเข้าหรือส่งออกซึ่งเงินตรา

ในกรณีการนำเข้าหรือส่งเงินตราออกไปนอกราชอาณาจักร พนักงานเจ้าหน้าที่ศุลกากรมีหน้าที่ตรวจตราเกี่ยวกับการให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบวิธีการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน ดังต่อไปนี้ คือ

(ก) พนักงานเจ้าหน้าที่ศุลกากร ต้องตรวจตราไม่ให้ผู้หนึ่งผู้ใดนำเงินตราไทยติดตัวออกไปเกินจำนวน 500 บาท และเงินตราต่างประเทศเกิน จำนวน 250 ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา หรือในกรณีครอบครัวหนึ่ง เดินทางโดยใช้หนังสือเดินทางฉบับเดียว เกินจำนวน 1,000 บาท และเงินตราต่างประเทศเกินจำนวน 500 ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา หากเกินจำนวนดังกล่าวแล้ว จะต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าหน้าที่ควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน โดยมีใบสุทธิแบบ ล.ป.31 มาแสดง

(ข) พนักงานเจ้าหน้าที่ศุลกากร จะต้องตรวจตรามีให้ผู้เดินทางผ่าน หรือผู้ที่เข้ามาในราชอาณาจักรชั่วระยะเวลาที่กำหนดในตัวเดินทางผ่าน หรือตัวเดินทางไปกลับ นำเงินตราต่างประเทศ ธนบัตรต่างประเทศ หรือเหรียญกระษาปณ์ต่างประเทศ

ออกไปพร้อมกับตนเกินจำนวน 2,000 ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา ถ้าเกินจำนวนดังกล่าว จะต้องปรากฏว่าในขณะที่นำเข้ามาได้แจ้งจำนวนที่นำเข้ามาเกินจำนวนนั้นไว้ เป็นลายลักษณ์อักษรแล้ว

(ค) การส่งออกซึ่งเงินตราทางไปรษณีย์ ถ้าเป็นเงินตราไทย เกินจำนวน 250 บาท หรือถ้าเป็นปัจจัยชำระเงินต่างประเทศ หรือหลักทรัพย์อันมีค่า พนักงานเจ้าหน้าที่ศุลกากร จะต้องตรวจตราให้การส่งออกซึ่งเงินตราเป็นไปตามใบสุทธิ แบบ ล.ป. 51 ที่ผู้ส่งออกนำมาแสดง

2.6.2 อำนาจหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำเข้าหรือส่งออกซึ่งเงินตรา

ในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำเข้าหรือส่งออกซึ่งเงินตรานั้น พระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485 มาตรา 8 ทวิ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2527 กำหนดให้บาทกฎหมายว่าด้วยศุลกากรโดยเฉพาะที่เกี่ยวกับการตรวจของและการป้องกันลักลอบหนีศุลกากร การตรวจค้น การยึดของ หรือการจับกุมผู้กระทำความผิด และการฟ้องร้องมาใช้บังคับแก่การกระทำ บุคคลและสิ่งของที่เกี่ยวข้อด้วย ซึ่งแยกพิจารณาได้เป็น 4 ประการ ดังต่อไปนี้

- ก) อำนาจหน้าที่ในการตรวจค้น
- ข) อำนาจหน้าที่ในการยึด
- ค) อำนาจหน้าที่ในการจับกุมผู้กระทำความผิด
- ง) อำนาจหน้าที่ในการฟ้องร้อง

ก) อำนาจหน้าที่ในการตรวจค้น

พนักงานเจ้าหน้าที่ศุลกากรมีอำนาจหน้าที่ในการตรวจค้น ตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 ในกรณีดังต่อไปนี้คือ

- (1) เมื่อของผ่านศุลกากรหรืออยู่ในความกำกับตรวจตราของศุลกากรด้วยประการใด ๆ พนักงานเจ้าหน้าที่ศุลกากรคนหนึ่งคนใดจะให้เปิดหีบห่อ และตรวจของนั้นในเวลาใด ๆ ก็ได้ (มาตรา 14)
- (2) พนักงานเจ้าหน้าที่ศุลกากร อาจขึ้นไปบนเรือลำใด ๆ ภายในราชอาณาจักร และอาจอยู่ในเรือนั้นได้ตลอดเวลาที่ทำการบรรทุกสินค้าลง หรือขนสินค้าขึ้นจนกว่าเรือนั้นออกไป และพนักงานเจ้าหน้าที่ศุลกากรมีอำนาจหน้าที่เข้าถึงและตรวจค้นใน ส่วนใด ๆ ของเรือไม่ว่าเวลาใด ๆ และอาจตรวจสอบสมุดหนังสือหรือบันทึกเรื่องราว หรือเอกสารไม่ว่าอย่างใด ๆ ที่เกี่ยวกับสินค้าในเรือ อาจสั่งให้เปิดห้องส่วนใดของเรือหรือให้เปิดหีบห่อ หรือที่บรรจุของอย่างใด ๆ หรือถ้าจำเป็นจะให้หักเปิดสิ่งนั้น ๆ ก็ได้ อาจประจำเครื่องหมายหรือประทับตราหรือลั่นกุญแจ หรือผูกมัดของใด ๆ ที่อยู่ในเรือ หรือที่ใด หรือหีบห่อใด ๆ ก็ได้ (มาตรา 15)
- (3) พนักงานเจ้าหน้าที่ศุลกากรอาจตรวจค้นหีบห่อของคนโดยสาร และถ้าในหีบห่อนั้นมีของต้องจำกัด¹ จะกักหีบห่อนั้นไว้ก็ได้ (มาตรา 17)
- (4) พนักงานเจ้าหน้าที่ศุลกากรอาจตรวจค้นบุคคลใด ๆ ในเรือกำปั่นใด ๆ ได้โดยมีเหตุอันควรสงสัยว่าบุคคลนั้น ๆ มีหรือพาไปกับตน ซึ่งของต้องจำกัด และก่อนที่จะตรวจค้น บุคคลผู้นั้นอาจร้องขอให้นำตนไปยังพนักงาน ศุลกากรผู้ใหญ่มีตำแหน่งไม่ต่ำกว่าสารวัตร หรือนายด่าน หรือไปยังอำเภอที่ใกล้ที่สุด หรือผู้บังคับการสถานีตำรวจ ส่วน
-
- ¹ เงินตรา เงินตราต่างประเทศ ธนาकारบัตรต่างประเทศ หรือหลักทรัพย์ ไม่ว่าของไทยหรือของต่างประเทศ พระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485 มาตรา 8 ทวิ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2527 ให้ถือว่าเป็นของตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร

พนักงานที่มีผู้นำบุคคลนั้นมาส่ง จะต้องพิจารณาว่ามีเหตุอันควรสงสัยเพียงพอหรือไม่ และจะควรให้ตรวจค้นหรือไม่ ถ้าบุคคลนั้น เป็นหญิง ก็ให้ใช้หญิงเป็นผู้ตรวจค้น (มาตรา 18)

(5) พนักงานเจ้าหน้าที่อาจตรวจห่อพัสดุไปรษณีย์ที่เข้ามา หรือออกไปจากราชอาณาจักรได้ และถ้ามีความสงสัยอาจกักห่อจดหมายใด ๆ ไว้ ณ ศุลกสถานได้จนกว่าผู้ส่ง หรือผู้มีชื่อที่จะรับจะได้กระทำให้เป็นที่น่าพอใจว่า ไม่มีของที่ต้องจำกัดในท้องถิ่น (มาตรา 37)

ข) อำนาจหน้าที่ในการยึด

สิ่งใด ๆ อันจะพึงต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติศุลกากร พนักงานเจ้าหน้าที่ศุลกากร พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ มีอำนาจยึดในเวลาใด ๆ และที่ใด ๆ ก็ได้ และสิ่งที่ยึดไว้ นั้น ถ้าเจ้าของหรือผู้มีสิทธิไม่มายื่นคำร้องขอ เรียกเอาภายในกำหนดหกสิบวัน สำหรับยานพาหนะที่ใช้ในการกระทำความผิด สามสิบวันสำหรับสิ่งอื่นนับแต่วันยึด พระราชบัญญัติศุลกากรให้ถือว่าเป็นสิ่งที่ไม่ใช่เจ้าของและให้ตก เป็นของแผ่นดิน (มาตรา 24)

บรรดาของหรือสิ่งที่ยึดไว้ นั้น จะต้องส่งมอบให้อยู่ในความรักษาของพนักงานเจ้าหน้าที่ศุลกากร หรือถ้าไม่มี พนักงานเจ้าหน้าที่ศุลกากรในระยะพอสมควร ก็จะต้องส่งมอบให้อยู่ในความรักษาของอำเภอที่ใกล้ที่สุด (มาตรา 25) แต่ถ้าเป็นของที่ต้องการในคดีที่ตำรวจฟ้อง จะนำไปแสดงที่สถานีตำรวจหรือศาลก็ได้ โดยมีหนังสือแจ้งให้ศุลกากรทราบการยึดนั้น และต้องจัดการนำของนั้นไปส่งมอบให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ศุลกากรให้เร็วตามแต่จะทำได้ เพื่อเก็บรักษาต่อไป (มาตรา 26)

ค) อำนาจหน้าที่ในการจับกุมผู้กระทำความผิด

ในกรณีที่พบผู้ใดกำลังกระทำความผิด หรือพยายามจะกระทำความผิด หรือใช้ หรือช่วย หรือยอมให้ผู้อื่นกระทำความผิดต่อบทกฎหมายศุลกากร พนักงานเจ้าหน้าที่¹ อาจจับผู้นั้นได้โดยไม่ต้องมีหมายจับ และนำส่งยังสถานีตำรวจพร้อมด้วยของกลาง ที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด หรือพยายามกระทำความผิด เพื่อจัดการตามกฎหมาย และถ้ามีเหตุอันควรสงสัยว่าบุคคลใด ได้กระทำความผิดกฎหมายศุลกากร หรือมีสิ่งของไปกับตัว และของนั้นเกี่ยวกับการกระทำความผิดมาแล้ว หรืออาจได้กระทำความผิดแล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่อาจจับผู้นั้นส่งไปจัดการโดยวิธีเดียวกัน (มาตรา 20)

ง) อำนาจหน้าที่ในการฟ้องร้อง

พระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485 มาตรา 8 ทวิ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2527 ให้ถือว่า การส่งหรือนำเข้า หรือพยายามส่งหรือนำเข้า หรือช่วยเหลือ หรือเกี่ยวข้องด้วยประการใด ๆ ในการนำเข้าหรือส่งออก ซึ่ง เงินตรา โดยฝ่าฝืนหรือละเลยไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวง ประกาศหรือคำสั่งที่ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินไม่ว่าจะกระทำด้วยวิธีใด ๆ เป็นการส่งหรือนำเข้าของต้องจำกัดออกไปนอกหรือเข้ามาในประเทศไทยอันเป็นความผิดตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากรด้วย กล่าวคือการนำเข้า หรือส่งออกซึ่งเงินตรา ดังกล่าว

---

¹ พนักงานเจ้าหน้าที่ หมายถึงพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ และพนักงานเจ้าหน้าที่ศุลกากรในเมื่อทำการอันเกี่ยวกับการจับกุมและปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมาย ซึ่งตนมีหน้าที่ต้องจับกุม หรือปราบปรามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา

เป็นความผิดตามมาตรา 27 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่คนใดคนหนึ่งกระทำการโดยอาศัยอำนาจของอธิบดีกรมศุลกากร อาจยื่นฟ้องดำเนินคดี หรือแก้คดีได้ ไม่ว่าในศาลหนึ่งศาลใด (มาตรา 101 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร)

อย่างไรก็ตามในกรณีความผิดที่บุคคลใดจะต้องถูกฟ้องร้องตามพระราชบัญญัติศุลกากร ซึ่งบุคคลนั้นยินยอมและใช้ค่าปรับ หรือได้ทำความตกลง หรือทำทัณฑ์บน หรือให้ประกันตามที่อธิบดีศุลกากรเห็นสมควรแล้ว อธิบดีจะงดการฟ้องร้องเสียก็ได้ โดยถือว่าคดีเป็นอันระงับ (มาตรา 102 วรรคแรก แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร) และในกรณีที่อธิบดีกรมศุลกากรเห็นสมควรที่จะฟ้องบุคคลใด ฐานกระทำ หรือยื่นคำสั่งแต่ง หรือบันทึกเรื่องราวซึ่งเป็นความเท็จ หรือเป็นความไม่สมบูรณ์ หรือเป็นความซุกพาให้ผิดหลงในรายการใด ๆ หรือฐานการหลีกเลี่ยง หรือพยายามหลีกเลี่ยงข้อจำกัดด้วยประการใด ๆ อธิบดีจะต้องบันทึกเหตุผลในการฟ้องร้องผู้กระทำผิดด้วย (มาตรา 102 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร) แต่ในกรณีคดีความผิดเล็ก ๆ น้อย ๆ เฉพาะรายที่มีอัตราโทษปรับอย่างสูงไม่เกินกว่าหนึ่งหมื่นบาท กฎกระทรวง ฉบับที่ 18 (พ.ศ. 2497) ออกตามความในพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 กำหนดให้พนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามีอำนาจทำการเปรียบเทียบปรับ และงดการฟ้องร้องได้ และโดยเฉพาะในกรณีที่ของกลางมีมูลค่าเกินสี่หมื่นบาท พระราชบัญญัติศุลกากร มาตรา 102 ทวิ กำหนดให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการ ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนกรมศุลกากร ผู้แทนกระทรวงการคลัง และผู้แทนกรมตำรวจ ที่จะเปรียบเทียบและงดการฟ้องร้องระงับคดี

นอกจากในกรณีดังกล่าวข้างต้นแล้ว พระราชบัญญัติศุลกากร มาตรา 102 ตริ ยังได้กำหนดให้อธิบดีกรมศุลกากรมีอำนาจสั่งจ่าย เงินสินบน และรางวัลนำจับในความผิดฐานนำเข้าหรือส่งออกซึ่งของต้องจำกัด และความผิดฐานสำแดงเท็จด้วย

2.7 พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง

พนักงานเจ้าหน้าที่กองตรวจคนเข้าเมือง มีหน้าที่ตรวจตราให้ผู้เดินทางไปต่างประเทศ ซึ่งใช้ตัวเดินทางไปกลับ ยื่นแบบในสำแดงการแลกเปลี่ยนเงินที่

ตัวแทนรับอนุญาตได้ประทับตรา และลงลายมือชื่อกำกับการขายเงินตราต่างประเทศตามแบบ ล.ป. 51 แล้ว และเมื่อผู้เดินทางไปต่างประเทศ เดินทางกลับ พนักงานเจ้าหน้าที่กองตรวจคนเข้าเมืองจะต้องรวบรวมใบสำแดงการแลกเปลี่ยนเงินนี้ นำส่งให้เจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน เพื่อตรวจสอบต่อไป

2.8 พนักงานเจ้าหน้าที่ไปรษณีย์

พนักงานเจ้าหน้าที่ไปรษณีย์ มีหน้าที่ในการตรวจตรากำกับการให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบพิธีการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินในกรณี ดังต่อไปนี้

- 1) การนำเข้าและส่งออกซึ่งของทางไปรษณีย์
- 2) การส่งออกซึ่งเงินตราทางไปรษณีย์

2.8.1 การนำเข้าและส่งออกซึ่งของทางไปรษณีย์

ดังที่ได้ศึกษามาแล้วข้างต้น ว่าการนำเข้าซึ่งของนั้น ผู้นำของเข้าจะต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานตามแบบ ล.ป. 21 หรือจะต้องแจ้งรายการตามแบบ ล.ป. 21 สีโสกแล้วแต่กรณี และการส่งออกซึ่งของจะต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานตามแบบ ล.ป. 61 หรือจะต้องแจ้งรายการตามแบบ ล.ป. 61 สีโสกแล้วแต่กรณี แต่สำหรับการนำเข้าและส่งออก ซึ่งของทางไปรษณีย์แต่ละครั้งมีมูลค่าไม่เกิน สองหมื่นบาทนั้นได้รับยกเว้นไม่ต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงาน ตามแบบ ล.ป. 21 หรือ แบบ ล.ป. 61 แล้วแต่กรณี หรือไม่ต้องแจ้งรายการในแบบ ล.ป. 21 สีโสก หรือแบบ ล.ป. 61 สีโสก แล้วแต่กรณี

จากข้อกำหนดดังกล่าวข้างต้นนี้ พนักงานเจ้าหน้าที่ไปรษณีย์ จึงต้องตรวจตราการนำเข้าและส่งออกซึ่งของทางไปรษณีย์ ให้เป็นไปตามข้อกำหนดดังกล่าว ถ้าการนำเข้าและส่งออกซึ่งของใดมีมูลค่าเกินกว่าสองหมื่นบาท จะต้อง

ปรากฏว่าได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานแล้วตาม แบบ ล.ป.21 หรือ แบบ ล.ป.61 แล้วแต่กรณี หรือจะต้องแจ้งรายการตาม แบบ ล.ป.21 สีโสก หรือ แบบ ล.ป.61 สีโสกแล้วแต่กรณีด้วย

2.8.2 การส่งออกซึ่งเงินตราทางไปรษณีย์

ในกรณีการส่งเงินตราไทยออกทางไปรษณีย์เกินจำนวน 250 บาท หรือการส่งออกทางไปรษณีย์ ซึ่งเงินตราต่างประเทศ หลักทรัพย์อันมีค่า หรือ ปัจจัยชำระเงินต่างประเทศไม่ว่าจำนวนเท่าใด พนักงานเจ้าหน้าที่ไปรษณีย์จะต้อง ตรวจตราจำนวนที่ส่งออกไปถูกต้องตรงกันกับจำนวนตาม แบบ ล.ป.51 ที่ผู้ส่งนำมา แสดง และจะต้องปรากฏว่าเจ้าพนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินได้อนุญาต แบบ ล.ป. 51 ดังกล่าวแล้วด้วย

3. มาตรการบังคับ

กฎหมายควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินของประเทศต่าง ๆ ได้กำหนดโทษสำหรับการกระทำความผิดเป็นความผิดไว้เป็นมาตรการบังคับที่แตกต่างกันไม่มากนัก ตรงกันข้ามกับกฎหมายของประเทศไทย พระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485 ได้ กำหนดการกระทำความผิดเป็นความผิด และกำหนดโทษไว้เพียงสองมาตราเท่านั้น ดังข้อพิจารณา เปรียบเทียบกับกฎหมายของ 4 ประเทศต่อไปนี้

- 1) กฎหมายของประเทศแคนาดา
- 2) กฎหมายของประเทศเกาหลี
- 3) กฎหมายของประเทศญี่ปุ่น
- 4) กฎหมายของประเทศไทย

3.1 กฎหมายของประเทศแคนาดา

กฎหมายควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินของประเทศแคนาดา (The Foreign Exchange Control Act. 1946) กำหนดการกระทำอันเป็นความผิด และกำหนดโทษไว้แยกพิจารณาได้เป็น 3 กรณี ดังต่อไปนี้

- 1) การกระทำอันเป็นความผิด
- 2) โทษจำคุกและโทษปรับ
- 3) การยึดและริบทรัพย์สิน

3.1.1 การกระทำอันเป็นความผิด

กฎหมายควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินของประเทศแคนาดา (The Foreign Exchange Control Act. 1946) มาตรา 54 บัญญัติกำหนดจำแนกตัวผู้กระทำความผิดไว้สองจำพวกด้วยกัน จำพวกแรกได้แก่ตัวผู้กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิดนั้นเอง และอีกจำพวกหนึ่งได้แก่ผู้เป็นหุ้นส่วน (Partner) ผู้นำ (Director) เจ้าหน้าที่ (Officer) หรือลูกจ้าง (Employer) ของห้างหุ้นส่วน (Firm) สมาคม (Society) กิจการที่รวมกันหรือกลุ่มบุคคล (Company) หรือบริษัทจำกัด (Corporation) ผู้ซึ่งรู้เห็น และจงใจยินยอม หรือหนึ่งเฉยต่อการกระทำผิดของห้างหุ้นส่วน สมาคม กิจการที่รวมกัน กลุ่มบุคคลหรือบริษัทจำกัดนั้น กฎหมายถือว่าบุคคลนั้น ๆ มีความผิดต่างหากเพิ่มขึ้นจากกลุ่มบุคคลหรือนิติบุคคลดังกล่าวด้วย

สำหรับการกระทำซึ่งกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด ได้แก่การกระทำดังต่อไปนี้คือ

- (1) การแจ้งรายการด้วยความรู้ที่ไม่ถูกต้องหรือทำให้เข้าใจผิดโดยไม่มีหลักฐานอันน่าเชื่อว่าถูกต้อง

(2) การเสนอเรื่องด้วยการลวงหรือทำให้เข้าใจผิดต่อคณะกรรมการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน¹ บุคคลรับอนุญาตให้ทำการแลกเปลี่ยนเงิน นายไปรษณีย์ นายตรวจ หรือนายด่านศุลกากร รวมตลอดทั้งลูกจ้างหรือตัวแทนของคณะกรรมการและบุคคลผู้เกี่ยวข้องกับการบริหารงานตามกฎหมายควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน ซึ่งมีผลกระทบกระเทือนต่อกฎหมาย

(3) จงใจขัดขวาง ปฏิเสธหรือเพิกเฉย ไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำของผู้มีอำนาจตามกฎหมาย โดยปราศจากข้ออ้างตามกฎหมาย

(4) การกระทำผิดกฎหมาย หรือทำผิดเงื่อนไขก่อนหรือหลังจากที่ได้รับอนุญาต

(5) รู้เห็นเป็นใจด้วยหรือช่วย เหลือขนส่งทรัพย์สินซึ่งจะต้องได้รับอนุญาตก่อนส่งออกจากประเทศ

(6) รู้เห็นเป็นใจด้วยในการออกของจากศุลกากร โดยปราศจากการได้รับอนุญาต สำหรับทรัพย์สินสิ่งของที่จะต้องได้รับอนุญาตก่อนนำเข้า

(7) โดยปราศจากข้ออ้างตามกฎหมาย เข้ารับเอา หรือ เข้ายึดถือเอาทรัพย์สินที่ส่งมาจากต่างประเทศด้วยวิธีการนอกเหนือจากข้อกำหนดของกฎหมาย หรือรู้ว่าเป็นทรัพย์สินต้องห้ามนำเข้า

(8) จงใจหลีกเลี่ยงบทบัญญัติของกฎหมายด้วยการทำลาย แก้ไข ทำให้เสียหาย ปกปิด หรือยักย้ายซึ่งเอกสารหรือหนังสือรายการบัญชีที่จะต้องเก็บรักษาไว้ตามกฎหมาย

---

¹ กฎหมายควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินของประเทศแคนาดา มาตรา 10 กำหนดให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า "The Foreign Exchange Control Board" ทำหน้าที่บริหารงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินภายใต้การควบคุมและกำกับของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

(9) การยื่นคำขอที่ผิดกฎหมายหรือไม่ถูกต้องตามกฎหมายหรือผิดระเบียบควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน

(10) การพยายามกระทำผิดกฎหมาย

3.1.2 โทษจำคุกและโทษปรับ

กฎหมายควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินของประเทศไทย (The Foreign Exchange Control Act.1946) มาตรา 59 บัญญัติให้นำหลักเกณฑ์ในประมวลกฎหมายอาญา มาใช้บังคับแก่การกระทำอันเป็นความผิดตามกฎหมายควบคุมแลกเปลี่ยนเงินด้วย และนอกจากนี้แล้วในบทบัญญัติมาตราเดียวกันนี้ ก็ยังได้กำหนดอัตราโทษสำหรับการกระทำอันเป็นความผิดตามกฎหมายควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินไว้เป็น 2 กรณีดังนี้ คือ

(1) การกระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน¹ มีอัตราโทษปรับไม่เกินสองเท่าของราคาทรัพย์สินดังกล่าว หรือจำคุกไม่เกินสิบสองเดือน หรือทั้งจำและปรับ แต่ถ้ราคาทรัพย์สินนั้น เกินกว่าหนึ่งพันดอลลาร์อาจลงโทษปรับไม่เกินสองเท่าราคาทรัพย์สินนั้น หรือจำคุกไม่เกินห้าปี หรือทั้งจำและปรับ

(2) การกระทำความผิดในกรณีอื่น ๆ นอกเหนือจากที่กล่าวแล้วข้างต้นมีอัตราโทษปรับไม่เกินสองพันดอลลาร์ หรือจำคุกไม่เกินสิบสองเดือน หรือทั้งปรับและจำ

3.1.3 การยึดและริบทรัพย์สิน

กฎหมายควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินของประเทศไทย มีบทบัญญัติว่าด้วยการยึดและริบทรัพย์สินไว้เป็น 2 กรณี ดังต่อไปนี้

---

¹กฎหมายควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินของประเทศไทย มาตรา 2 (1) (S) ให้คำนิยามไว้ว่า "ทรัพย์สิน หมายถึง ที่ดิน หรือสังหาริมทรัพย์ หรืออสังหาริมทรัพย์"

- ก) การยึดและริบทรัพย์สินที่เป็นสิ่งของ
- ข) การยึดและริบทรัพย์สินที่เป็นเงินตรา
- ก) การยึดและริบทรัพย์สินที่เป็นสิ่งของ

กฎหมายควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินของประเทศไทย (The Foreign Exchange Control Act. 1946) มาตรา 60 บัญญัติให้นายตรวจ หรือนายด่านศุลกากร หรือเจ้าพนักงาน ซึ่งได้รับแต่งตั้งขึ้นทำหน้าที่บังคับการตามกฎหมาย มีอำนาจยึดและกัก และศาลอาจมีคำสั่งริบทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำผิดกฎหมาย¹ ดังต่อไปนี้ คือ

(1) ทรัพย์สินชนิดใด ๆ นำเข้าหรือพยายามนำเข้าประเทศไทย หรือซึ่งส่งออกหรือพยายามส่งออกจากประเทศไทย โดยไม่ถูกต้องตามกฎหมายหรือระเบียบควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน

(2) ทรัพย์สินชนิดใด ๆ ซึ่งต้องซื้อขายหรือด้วยประการอื่นใด หรือซึ่งพยายามซื้อขายหรือประการอื่นใด โดยไม่ถูกต้องตามกฎหมาย หรือระเบียบควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน

(3) ทรัพย์สินซึ่งเข้าครอบครอง ถือกรรมสิทธิ์ หรือเข้าควบคุม โดยไม่แจ้งรายการให้ถูกต้อง

(4) ทรัพย์สินซึ่งเกี่ยวกับการกระทำ หรือละเว้นไม่กระทำการ ให้ถูกต้องตามกฎหมาย และไม่ว่าจะได้มีการดำเนินคดีและมีการลงโทษผู้กระทำความผิดหรือไม่

---

¹ในกรณีที่มีการริบทรัพย์สิน ผู้รับโอน หรือผู้มีส่วนได้เสีย ซึ่งมีได้รู้เห็นเป็นใจ ช่วยในการกระทำความผิด จะได้รับการชดเชยจากการไม่ได้รับทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์จากการริบนั้น

ข) การยึดและริบทรัพย์สินที่เป็นเงินตรา

การกระทำความผิดเกี่ยวกับเงินตรา (Currency)¹ หรือตราสารเปลี่ยนมือ (negotiable instrument)² ตามกฎหมายควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินของประเทศแคนาดา (The Foreign Exchange Control Act, 1946) มาตรา 61 บัญญัติให้นายตรวจ หรือนายด่านศุลกากร หรือเจ้าพนักงานผู้บังคับการตามกฎหมายควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน มีอำนาจยึดและริบเงินตราหรือตราสารเปลี่ยนมือ เป็นมูลค่าไม่เกินหนึ่งร้อยดอลลาร์ สำหรับการกระทำดังต่อไปนี้

(1) การส่งออกหรือการพยายามส่งออก การนำเข้าหรือการพยายามนำเข้าซึ่ง เงินตรา หรือตราสารเปลี่ยนมือ โดยไม่ถูกต้องตามกฎหมาย หรือระเบียบควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน

(2) การซื้อขายหรือด้วยประการอื่นใด หรือการพยายามกระทำการดังกล่าว โดยไม่ถูกต้องตามกฎหมายหรือระเบียบควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน

(3) การเข้าถึง เอกกรรมสิทธิ์ หรือการครอบครองซึ่งเงินตราโดยมิได้แจ้งรายการให้ถูกต้องตามกฎหมาย หรือระเบียบควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน

3.2 กฎหมายของประเทศเกาหลี

กฎหมายควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินของประเทศเกาหลี (Foreign Exchange Control Act. 1961) บัญญัติการกระทำอันเป็นความผิด ซึ่งมีทั้งโทษจำคุก

¹เงินตรา หมายถึง เงินตราของแคนาดาและเงินตราต่างประเทศ รวมทั้งธนาคารบัตร (Bank note) และตราสารในลักษณะเดียวกันด้วย (มาตรา 2 (1)(e) (i))

²ตราสารเปลี่ยนมือ หมายความว่ารวมถึง เช็ค, ดราฟท์, เช็คเดินทาง, ตั๋วสัญญาใช้เงิน, เล็ตเตอร์ออฟเครดิต, และตราสารอื่น ๆ ในลักษณะเดียวกัน (มาตรา 2 (1) (m))

และโทษปรับในมาตรา 35 และมาตรา 36¹ ส่วนโทษริบทรัพย์มีบัญญัติอยู่ในมาตรา 36 - 2 ดังต่อไปนี้

- 1) ความผิดและโทษตามมาตรา 35
- 2) ความผิดและโทษตามมาตรา 36
- 3) โทษริบทรัพย์สิ้นตามมาตรา 36 - 2

3.2.1 ความผิดและโทษตามมาตรา 35

การกระทำความผิดตามมาตรา 35 นี้มีอัตราโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือโทษปรับไม่เกินสิบล้านวอน แต่ถ้าทรัพย์สินที่เกี่ยวกับการกระทำผิดนั้นมีมูลค่าเกินกว่าสิบล้านวอน โทษปรับจะขยายเป็นสาม เท่าของมูลค่าทรัพย์สินนั้น

สำหรับการกระทำอันเป็นความผิดตาม มาตรา 35 นี้ได้แก่การกระทำที่ฝ่าฝืนกฎหมายในกรณีดังต่อไปนี้ คือ

- (1) การทำสัญญาผูกพันอัตราแลกเปลี่ยน นอกเหนือไปจากอัตราแลกเปลี่ยนที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังกำหนด
- (2) การรับหรือจ่ายเงินนอกเหนือไปจากสกุล เงินตราที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง กำหนด
- (3) การประกอบธุรกิจเกี่ยวกับปัจจัยชำระ เงินต่างประเทศ (Foreign Exchange) โดยมีได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังตามระเบียบที่กำหนด

---

¹ในกรณีที่ผู้แทนนิติบุคคล ตัวแทน ลูกจ้าง หรือคนงานของนิติบุคคล หรือบุคคลธรรมดากระทำการฝ่าฝืนกฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินหรือธุรกิจของนิติบุคคลหรือบุคคลธรรมดานั้น มาตรา 37 บัญญัติให้ลงโทษปรับนิติบุคคลนั้น ตามมาตรา 35 และมาตรา 36 แล้วแต่กรณีนอกเหนือไปจากการลงโทษบุคคลผู้กระทำผิดดังกล่าวด้วย

(4) การประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการรับแลกเปลี่ยนเงิน (Money Changer) โดยมีได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังตามระเบียบที่กำหนด

(5) การไม่เรียกเก็บเงินตามเล็ดเตอร์ออฟเครดิตภายในกำหนดเวลา หรือเรียกเก็บเงินเพียงบางส่วน หรือทำให้ลดค่าลง เว้นแต่ในกรณีที่มีระเบียบกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

(6) การกระทำดังต่อไปนี้ เว้นแต่จะมีระเบียบกำหนดไว้เป็นอย่างอื่นให้กระทำได้อีกคือ

(ก) การจ่ายเงินให้ต่างประเทศ

(ข) การจ่ายเงินให้หรือรับเงินจากบุคคลผู้มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศ เว้นแต่การจ่ายเงินตราเกาหลีในประเทศเกาหลีของผู้อยู่ที่นอกประเทศ เพื่อการใช้จ่ายยังชีพ การซื้อสิ่งของจำเป็นประจำวันและบริการ หรือการรับรองในธุรกิจ

(ค) การจ่ายเงินหรือรับเงินในนามของบุคคลผู้มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศ เว้นแต่การจ่ายเงินตราเกาหลีในประเทศเกาหลีของผู้อยู่ที่นอกประเทศ เพื่อการใช้จ่ายยังชีพ การซื้อสิ่งของจำเป็นประจำวันและบริการ หรือการรับรองในธุรกิจ

(ง) การโอนเงินในบัญชีกับบุคคลผู้มีถิ่นที่อยู่นอกประเทศ เว้นแต่การโอนเงินตราเกาหลีในประเทศเกาหลีของผู้อยู่ที่นอกประเทศ เพื่อการใช้จ่ายยังชีพ การซื้อสิ่งของจำเป็นประจำวันและบริการ หรือเพื่อการรับรองในธุรกิจ

(7) เว้นแต่จะได้มีระเบียบกำหนดให้ทำได้ การจ่ายเงินเพื่อตอบแทนในกรณีดังต่อไปนี้ คือ

(ก) การจ่ายเงินหรือให้ผลประโยชน์แก่บุคคลในต่างประเทศ การจ่ายเงินหรือการกู้ยืมในประเทศเกาหลีของบุคคลผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศ เพื่อเป็นการตอบแทนการเข้าถึงสิทธิ์ในทรัพย์สินซึ่งอยู่ในต่างประเทศ

(ข) การรับหรือจ่ายเงินในประเทศเกาหลีของบุคคลผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศ เพื่อตอบแทนการโอนทรัพย์สินในต่างประเทศ

(ค) การรับหรือจ่ายเงินเพื่อตอบแทนการดังกล่าวใน (ก) และ (ข) ของบุคคลผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศ ซึ่งกระทำในต่างประเทศ

(๘) การมีส่วนร่วมในการสร้าง เปลี่ยนแปลง กำหนด ยกเลิก การโอนไม่ว่าจะเป็นโดยตรงหรือโดยอ้อม หรือการยกย้ายซึ่งเครดิต ในกรณีดังต่อไปนี้ เว้นแต่จะได้มีระเบียบกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น คือ

(ก) เครดิตเงินตราต่างประเทศระหว่างบุคคลผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศด้วยกัน

(ข) เครดิตระหว่างบุคคลผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศกับบุคคลผู้มีถิ่นที่อยู่ต่างประเทศ

(ค) เครดิตเงินตราเกาหลี ระหว่างบุคคลผู้มีถิ่นที่อยู่ต่างประเทศ

(๙) เว้นแต่จะได้รับอนุญาตตามระเบียบที่กำหนด การซื้อขาย ให้ แลกเปลี่ยน เช่า หรือการฝาก หรือการจำหน่ายหลักทรัพย์ หรือการโอนไปซึ่งสิทธิอันเกี่ยวกับหลักทรัพย์ ดังกล่าวในประเทศ เกาหลีของบุคคลผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศหรือบุคคลผู้มีถิ่นที่อยู่ต่างประเทศ เว้นแต่เป็นการกระทำในธุรกิจหลักทรัพย์ ซึ่งออกในประเทศ เกาหลีของผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศด้วยกัน

(๑๐) เว้นแต่ในกรณีที่ได้รับอนุญาตตามระเบียบ การซื้อขาย ให้ แลกเปลี่ยน เช่า หรือการฝาก หรือการจำหน่าย หรือการโอนไปซึ่งสิทธิอันเกี่ยวกับหลักทรัพย์ดังกล่าว ของบุคคลผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศ ซึ่งกระทำในต่างประเทศ

(๑๑) เว้นแต่จะได้รับอนุญาตตามระเบียบการกระทำดังต่อไปนี้ คือ

(ก) การออกหรือจำหน่ายซึ่งหลักทรัพย์ในต่างประเทศ โดยบุคคลผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศ

(ข) การออกหรือจำหน่ายในต่างประเทศซึ่งหลักทรัพย์ที่จะต้องชำระเงินตราเกาหลี โดยบุคคลผู้มีถิ่นที่อยู่ต่างประเทศ

- (ค) การออกหรือจำหน่ายในประเทศเกาหลีซึ่งหลักทรัพย์ที่เป็นเงินตราเกาหลี โดยบุคคลผู้มีถิ่นที่อยู่ต่างประเทศ
- (ง) การเข้าเป็นสมาชิกในหลักทรัพย์ต่างประเทศ โดยบุคคลผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศ
- (จ) การเข้าเป็นสมาชิกในหลักทรัพย์ที่เป็นเงินตราเกาหลี โดยบุคคลผู้มีถิ่นที่อยู่ต่างประเทศ

(12) เว้นแต่ในกรณีที่มีระเบียบกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น การส่งออกหรือการนำเข้า ซึ่งปัจจัยชำระเงิน (Means of Payment) ทองคำ เงิน ทองขาว (Precious Metals) หลักทรัพย์ หรือ เอกสารเครดิต

(13) ยกเว้นในกรณีที่กฎหมายหรือระเบียบกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น การเข้าถึงสิทธิ จำหน่าย ละทิ้งหรือโอนให้บุคคลอื่น ซึ่งสิทธิในอสังหาริมทรัพย์ในต่างประเทศของบุคคลผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศ

(14) เว้นแต่ในกรณีที่กฎหมายหรือระเบียบกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น การออกโฉนดที่ดิน หรือการจำหน่ายให้ หรือในนามของบุคคลผู้มีถิ่นที่อยู่ต่างประเทศ และการโอนสิทธิในอสังหาริมทรัพย์ ในประเทศเกาหลีระหว่างบุคคลผู้มีถิ่นที่อยู่ต่างประเทศด้วยกัน หรือการจำหน่าย ละทิ้งหรือให้ผลประโยชน์ในอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าวแก่บุคคลอื่น

(15) การฝ่าฝืนคำสั่งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ซึ่งสั่งให้ระงับการดำเนินธุรกิจการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศเป็นการชั่วคราว อันเนื่องมาจากภาวะเศรษฐกิจภายในหรือระหว่างประเทศ

(16) การที่บุคคลผู้มีถิ่นที่อยู่ต่างประเทศไม่ขายให้ขึ้นทะเบียน หรือฝาก ปัจจัยชำระเงินต่างประเทศ ทองคำ ทองคำขาวหรือเงิน หลักทรัพย์ต่างประเทศ พันธบัตรหรือทรัพย์สินในลักษณะเดียวกัน ซึ่งมีค่าเป็นเงินตราต่างประเทศ ที่ธนาคารแห่งประเทศไทย ธนาคารรับอนุญาต บุคคลรับอนุญาต กองทุนรักษาระดับอัตราแลกเปลี่ยน องค์การรัฐบาลอื่น หรือสถาบันการเงิน ให้ถูกต้องตามระเบียบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังกำหนด

(17) การที่บุคคลผู้มีถิ่นที่อยู่ต่างประเทศไม่ขายให้ ชิ่นทะเลเบียน หรือฝากซึ่ง บัญชีชำระ เงินเกาหลี เครดิตที่หึ่งจ่ายเป็นเงินตราเกาหลี หรือหลักทรัพย์ที่หึ่งจ่ายเป็น เงินตราเกาหลี ให้กับธนาคารแห่งประเทศไทยเกาหลี ธนาคารรับอนุญาต บุคคลรับอนุญาต กองทุนรักษาระดับอัตราแลกเปลี่ยน องค์การของรัฐบาลอื่น หรือสถาบันการเงินตามระ-
เบียบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังกำหนด

3.2.2 ความผิดและโทษตามมาตรา 36

ความผิดตามมาตรา 36 มีอัตราโทษจำคุกไม่เกินสามปี และหรือปรับ ไม่เกินหนึ่งล้านบาท ซึ่งได้แก่การกระทำที่ฝ่าฝืนกฎหมายดังต่อไปนี้ คือ

- (1) ธนาคารรับอนุญาต ซึ่งได้รับใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจการแลกเปลี่ยนเงินจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง กระทำการเปลี่ยนย้ายสถานที่ปิดกิจการ หรือดำเนินธุรกิจนอกเหนือไปจากที่ได้รับอนุญาต โดยมีได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการ-
กระทรวงการคลัง
- (2) ธนาคารรับอนุญาต ซึ่งตกลงทำสัญญาเกี่ยวกับธุรกิจการแลกเปลี่ยนเงินกับสถาบันการเงินในต่างประเทศโดยมิได้รับอนุญาต จากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
- (3) บุคคลรับอนุญาต ซึ่งได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจการแลกเปลี่ยนเงิน จากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง กระทำการเปลี่ยนย้ายสถานที่ ปิดกิจการ หรือดำเนินธุรกิจนอกเหนือไปจากที่ได้รับอนุญาต โดยมีได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการ-
กระทรวงการคลัง
- (4) การที่ธนาคารรับอนุญาต หรือบุคคลรับอนุญาตไม่รับรองการ อนุญาตให้เป็นไปตามกฎหมาย
- (5) การยกเลิกสัญญาเกี่ยวกับบริการที่นำมาซึ่งบัญชีชำระ เงิน หรือธุรกิจ โดยบุคคลผู้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไม่ได้รับการชดใช้ความเสียหาย เว้นแต่ในกรณี ที่กฎหมายหรือระเบียบกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

(6) การที่ธนาคารแห่งประเทศไทย ธนาคารรับอนุญาต บุคคล
รับอนุญาตหรือบุคคลผู้เกี่ยวข้อง ไม่รายงานตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังกำหนด

(7) การปฏิเสธหรือการขัดขวางในการที่เจ้าพนักงานทำการตรวจสอบการดำเนินธุรกิจของธนาคารรับอนุญาต บุคคลรับอนุญาต

3.2.3 โทษริบทรัพย์สิ้นตามมาตรา 36 - 2

กฎหมายควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินของประเทศเกาหลี (Foreign Exchange Control Act, 1961) บัญญัติให้ริบทรัพย์สิ้นที่เกี่ยวกับการกระทำผิดไว้
ชัดแจ้งในมาตรา 36 - 2 กล่าวคือ บังคับชำระเงินต่างประเทศ หลักทรัพย์ ทองคำ
ทองคำขาว เงิน อสังหาริมทรัพย์ เอกสารเครดิต บังคับชำระเงินเกาหลี ประโยชน์ใด ๆ
หรือสิทธิเรียกร้องตามมูลค่าในทรัพย์สิ้นดังกล่าว ซึ่งเกี่ยวข้องกับการทำความผิดจะ
ต้องถูกริบทั้งสิ้น

3.3 กฎหมายของประเทศญี่ปุ่น

กฎหมายควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินของประเทศญี่ปุ่น (The Foreign Exchange and Foreign Trade Control Law: Law No. 228, December 1, 1949) บัญญัติการกระทำอันเป็นความผิด ซึ่งมีทั้งโทษจำคุกและโทษปรับ¹ ในมาตรา 70, 71 และ 72² ดังต่อไปนี้

---

¹กฎหมายของประเทศญี่ปุ่น มิได้กำหนดโทษริบทรัพย์ไว้ด้วย

²ในกรณีที่ดินบุคคล หรือตัวแทน ลูกจ้าง หรือผู้ดำเนินธุรกิจอันเกี่ยวกับทรัพย์สิน โดยฝ่าฝืนหรือ เป็นความผิดตามมาตรา 70 หรือ 71 นอกจากนิติบุคคลหรือบุคคลธรรมดา ซึ่งเป็นตัวการนั้นจะต้องถูกลงโทษปรับตามมาตรา 70 และ 71 แล้ว บุคคลผู้กระทำความผิดดังกล่าวจะต้อง ถูกลงโทษด้วย (มาตรา 73)

- 1) ความผิดและโทษตามมาตรา 70
- 2) ความผิดและโทษตามมาตรา 71
- 3) ความผิดและโทษตามมาตรา 72

3.3.1 ความผิดและโทษตามมาตรา 70

ความผิดตามมาตรา 70 มีอัตราโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกิน 1,000,000 เยน หรือทั้งปรับและจำ แต่ถ้าทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมีมูลค่าเกินกว่า 1,000,000 เยน อัตราโทษปรับจะเปลี่ยนแปลงเป็นปรับไม่เกินสามเท่าของมูลค่าทรัพย์สินนั้น

สำหรับการกระทำอันเป็นความผิดตามมาตรา 70 นี้ได้แก่ การกระทำที่ฝ่าฝืนกฎหมายและระเบียบในกรณีดังต่อไปนี้ คือ

- (1) บุคคลผู้ดำเนินธุรกิจฝ่าฝืนบทบัญญัติ Art.7 Par. 4 ได้แก่การไม่ใช้อัตราแลกเปลี่ยนตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังกำหนด
- (2) การประกอบธุรกิจโดยฝ่าฝืนบทบัญญัติ Art. 8 ได้แก่การไม่ใช้สกุลเงินตราตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังกำหนด
- (3) การประกอบธุรกิจโดยฝ่าฝืนคำสั่ง ซึ่งออกตามบทบัญญัติ Art. 9 Par. 1 ได้แก่การฝ่าฝืนคำสั่งที่ให้ระงับการดำเนินธุรกิจไว้ชั่วคราว
- (4) การดำเนินธุรกิจการแลกเปลี่ยนเงินโดยไม่ได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังตาม Art. 10 Par. 1
- (5) การละเลยต่อข้อจำกัดหรือคำสั่งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ที่ให้ระงับการดำเนินธุรกิจอันเนื่องมาจากการฝ่าฝืนกฎหมายตามบทบัญญัติ Art.13
- (6) การดำเนินธุรกิจแลกเปลี่ยนเงินโดยปราศจากอำนาจหรือนอกเหนือวัตถุประสงค์ที่ได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังตามบทบัญญัติ Art. 14 Par. 1

(7) การรับหรือการจ่ายเงินโดยปราศจากใบอนุญาตตามระเบียบที่กำหนด ซึ่งออกตามความใน Art. 16

(8) การรับหรือจ่ายเงินเพื่อธุรกิจระหว่างประเทศโดยปราศจากใบอนุญาตตามระเบียบหรือบทบัญญัติ Art. 17

(9) การส่งออกหรือนำเข้าซึ่งปัจจัยชำระ เงินหลักทรัพย์ ทองคำ หรือเงิน โดยปราศจากใบอนุญาตตามระเบียบซึ่งออกตามความใน Art. 18 Par. 1,2

(10) การสละสิทธิหรือพยายามสละสิทธิที่จะได้รับเงินไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ให้บุคคลผู้มีถิ่นที่อยู่ต่างประเทศ โดยไม่มีใบอนุญาตตามระเบียบซึ่งออกตามความใน Art. 19

(11) การดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับเงินทุน (Capital Transactions) โดยปราศจากใบอนุญาตตามระเบียบ ซึ่งออกตามความใน Art. 21 Par. 1

(12) การดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับเงินทุนโดยปราศจากใบอนุญาตตามระเบียบ ซึ่งออกตามความใน Art. 21 Par. 2

(13) การแจ้งรายการโดยไม่ถูกต้องหรือไม่แจ้งรายการเกี่ยวกับธุรกิจเงินทุน ซึ่งฝ่าฝืน Art. 22 Par. 1

(14) การประกอบธุรกิจนอกเหนือกำหนดเวลา ซึ่งได้รับแจ้งจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังตามบทบัญญัติ Art. 23 Par. 1 or 3

(15) การประกอบธุรกิจเงินทุนที่ต้องใช้หลักวิชาเฉพาะ นอกเหนือกำหนดเวลา ตาม Art. 23 Par. 1

(16) การประกอบธุรกิจที่ต้องใช้หลักวิชาเฉพาะฝ่าฝืนคำสั่งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ซึ่งได้สั่งให้เปลี่ยนแปลงหรือระงับไว้ตาม Art. 23 Par. 7

(17) การดำเนินธุรกิจเงินทุนอันเกี่ยวกับการนำเข้าและส่งออกซึ่งสินค้าโดยไม่มีใบอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมและการพาณิชย์ระหว่างประเทศ ตาม Art. 24 Par. 1

(18) การไม่รายงานหรือการรายงาน โดยไม่ถูกต้องซึ่งการประกอบธุรกิจ
เงินทุนเกี่ยวกับการนำเข้าและส่งออก ซึ่งสินค้าตาม Art. 24 Par. 2 or 3

(19) การประกอบธุรกิจเงินทุนเกี่ยวกับการนำเข้าและส่งออกซึ่งสินค้านอก
เหนือกำหนดเวลา ซึ่งได้รับแจ้งจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมและพาณิชย์
ระหว่างประเทศตามบทบัญญัติ Art. 24 Par. 3 หรือ Art. 23 Par. 3

(20) การประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการบริการ (Service Transactions)
โดยไม่ได้รับใบอนุญาตตามคำสั่ง ซึ่งออกตามความใน Art. 25

(21) การดำเนินการเกี่ยวกับการลงทุนโดยตรงภายใน (Domestic Direct
Investment) โดยไม่รายงานหรือรายงานโดยไม่ถูกต้องตาม Art. 26 Par.
3 or 5

(22) การไม่ดำเนินการเกี่ยวกับการลงทุนโดยตรงภายในกำหนดเวลาหรือ
เงื่อนไข ซึ่งได้รับแจ้งจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและรัฐมนตรีว่าการกระทรวง-
อุตสาหกรรม ตาม Art. 26 Par 4 or 5 หรือ Art. 27 Par. 1 or 3

(23) การดำเนินกิจการลงทุนโดยตรงภายใน โดยฝ่าฝืนคำแนะนำของ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและกระทรวงอุตสาหกรรม ตาม Art. 27 Par. 5
or Art. 26 Par. 5

(24) การดำเนินกิจการลงทุนโดยตรงภายในประเทศฝ่าฝืนคำสั่งรัฐมนตรีว่า-
การกระทรวงการคลังและกระทรวงอุตสาหกรรม ที่ให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือให้ระงับไว้
ชั่วคราว ตาม Art. 27 และ Art. 26 Par. 5

(25) การทำความตกลงเพื่อนำเข้าซึ่งเทคโนโลยี โดยไม่รายงาน หรือราย-
งานโดยไม่ถูกต้องต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและกระทรวงอุตสาหกรรมตาม Art.
29 Par. 1

(26) การทำความตกลงเพื่อนำเข้าซึ่งเทคโนโลยี นอกเหนือกำหนดเวลา
หรือเงื่อนไขที่ได้รับแจ้งจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและกระทรวงอุตสาหกรรม
ตาม Art. 29 Par. 3

(27) การทำความตกลงเพื่อนำเข้าซึ่งเทคโนโลยี อันเกี่ยวกับวิชาเฉพาะ โดยฝ่าฝืนคำแนะนำของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและกระทรวงอุตสาหกรรมตาม Art. 27 Par. 5 และ Art. 30 Par. 4

(28) การทำความตกลงเพื่อนำเข้าซึ่งเทคโนโลยี ฝ่าฝืนคำสั่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและกระทรวงอุตสาหกรรม ที่สั่งให้แก้ไข เปลี่ยนแปลงหรือให้ระงับชั่วคราว ตาม Art. 27 Par. 7 และ Art. 30 Par. 4

(29) การส่งออกซึ่งสินค้าโดยไม่มีใบอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมและกระทรวงพาณิชย์ระหว่างประเทศ ฝ่าฝืนคำสั่ง ซึ่งออกตามความใน Art. 48 Par. 1

(30) การสั่งซื้อสินค้าโดยฝ่าฝืนคำสั่ง ซึ่งให้ระงับไว้ชั่วคราวตาม Art. 51

(31) การนำเข้าซึ่งสินค้า โดยปราศจากใบอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมและกระทรวงพาณิชย์ระหว่างประเทศ ฝ่าฝืนคำสั่ง ซึ่งออกตามความใน Art. 52

(32) การนำเข้าหรือส่งออกซึ่งสินค้าสิ่งของ โดยฝ่าฝืนข้อห้ามตาม Art. 53

3.3.2 ความผิดและโทษตามมาตรา 71

กฎหมายควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินของประเทศญี่ปุ่น (The Foreign Exchange and Foreign Trade Control Law : Law No.228 December 1, 1949) มาตรา 71 กำหนดอัตราโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกิน 500,000 เยน หรือทั้งปรับและจำ สำหรับการกระทำดังต่อไปนี้ โดยไม่มีใบอนุญาต จากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ฝ่าฝืนบทบัญญัติ Art. 10 Par. 3 หรือ Art. 14 Par.2 คือ

- (1) การจัดตั้งสำนักงานรับแลกเปลี่ยนเงินขึ้นใหม่ ไม่ว่าจะ เป็นรูป ธนาคารหรือธนาคารรับอนุญาต
- (2) การเปลี่ยนชื่อหรือที่ตั้งสำนักงาน
- (3) การเปลี่ยนวัตถุประสงค์หรือขอบเขตในธุรกิจการรับแลกเปลี่ยนเงิน

3.3.3 ความผิดและโทษตามมาตรา 72

กฎหมายควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินของประเทศญี่ปุ่น (The Foreign Exchange and Foreign Trade Control Law : Law No. 228, December; 1949) Art. 72 กำหนดอัตราโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกิน 200,000 เยน สำหรับการกระทำความผิดดังต่อไปนี้

(1) การละเลยไม่รายงาน หรือการรายงานเท็จหรือไม่ถูกต้องของผู้ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนเงิน ซึ่งฝ่าฝืนบทบัญญัติ Art. 10 par. 4 หรือ Art. 14 par. 2

(2) ธนาคารหรือธนาคารรับอนุญาต ซึ่งตกลงประกอบธุรกิจกับธนาคารหรือสถาบันการเงินในต่างประเทศโดยไม่ได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ฝ่าฝืนบทบัญญัติ Art.11

(3) ธนาคารรับอนุญาต หรือบุคคลรับอนุญาตดำเนินธุรกิจของลูกค้าไปโดยมิได้มีคำขออนุมัติของลูกค้า ฝ่าฝืนบทบัญญัติ Art. 12 หรือ Art. 14 par.2

(4) ธนาคารรับอนุญาตหรือบุคคลรับอนุญาต ซึ่งมีหน้าที่เสนอรายงานเกี่ยวกับธุรกิจการแลกเปลี่ยนเงิน เสนอรายงานโดยไม่ถูกต้องหรือเสนอรายงานเท็จฝ่าฝืนบทบัญญัติ Art. 15

(5) บุคคลผู้ประกอบธุรกิจการลงทุน (Capital Transaction) แจ้งรายการโดยไม่ถูกต้อง หรือแจ้งรายการเท็จฝ่าฝืนบทบัญญัติ Art. 22 par. 1

(6) บุคคลผู้ประกอบธุรกิจการลงทุน เกี่ยวกับการนำเข้าหรือส่งออกซึ่งสิ่งของ แจ้งรายการโดยไม่ถูกต้องหรือแจ้งรายการเท็จฝ่าฝืนบทบัญญัติ Art. 24 par. 2

(7) การสร้างหลักฐานการชำระเงินค่าของส่งออกโดยไม่ถูกต้องหรือเป็นเท็จโดยฝ่าฝืนคำสั่ง ซึ่งออกตามความในบทบัญญัติ Art. 49

(8) บุคคลใด ๆ ซึ่งมีหน้าที่รายงานเกี่ยวกับธุรกิจของตน เสนอรายงานโดยไม่ถูกต้องหรือเสนอรายงานเท็จฝ่าฝืนคำสั่ง ซึ่งออกตามความใน Art. 67

(9) การปฏิเสธ ชัดขวางหรือหลีกเลี่ยงการตรวจสอบของ เจ้าพนักงาน ตามบทบัญญัติ Art. 68 par. 1

(10) การไม่ตอบคำถามหรือตอบคำถามอัน เป็นเท็จต่อ เจ้าพนักงาน ตามบทบัญญัติ Art. 68 par. 1

3.4 กฎหมายของประเทศไทย

พระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485 บัญญัติการกระทำ อันเป็นความผิดและโทษไว้ 2 มาตราด้วยกัน ดังต่อไปนี้คือ

- 1) ความผิดและโทษตามมาตรา 8
- 2) ความผิดและโทษตามมาตรา 8 ทวิ

3.4.1 ความผิดและโทษตามมาตรา 8

มาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485 บัญญัติการกระทำอัน เป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ดังนี้

"มาตรา 8 ผู้ใดฝ่าฝืนหรือละเลยไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวง ประกาศหรือคำสั่งที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกิน สองหมื่นบาท หรือจำคุกไม่เกินสามปี หรือทั้งปรับทั้งจำ"

จากความในบทบัญญัติ มาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติควบคุม การแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485 ดังกล่าวจะ เห็นได้ว่า การฝ่าฝืนหรือละเลยไม่ปฏิบัติ ตามกฎกระทรวง ประกาศหรือคำสั่ง เกี่ยวกับการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินนั้น เป็นความ ผิดมีระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาทหรือจำคุกไม่เกินสามปี หรือทั้งปรับและจำ

ปัญหาว่าการนำเข้า หรือ ส่งออกซึ่งเงินตราการประกอบธุรกิจ เกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนเงิน หรือ ไม่ขายเงินตราต่างประเทศที่ได้มาไ้ธนาคารแห่ง ประเทศไทย หรือ ตัวแทนรับอนุญาต โดยมีได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานฝ่าฝืน หรือ ละเลยไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวง ประกาศ หรือ คำสั่ง เกี่ยวกับการควบคุมการแลกเปลี่ยน เงิน ซึ่งเป็นความผิดตามมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน

พ.ศ. 2485 นั้น เงินตราที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดดังกล่าว เป็นทรัพย์สินที่พึงต้อง
 ริบหรือไม่นั้น ผู้เขียนมีความเห็นว่า พระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ.
 2485 มิได้บัญญัติเรื่องริบเงินตราเอาไว้ด้วยจึงริบไม่ได้ และก็ยังไม่ได้ว่าเงิน
 ตราดังกล่าว เป็นทรัพย์สินที่มีไว้เป็นความผิด ได้ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำ
 ความผิด หรือได้มาโดยการกระทำผิด อันจะพึงต้องริบตามประมวลกฎหมายอาญา
 มาตรา 32 และมาตรา 33 ดังนั้นคำพิพากษาศักดิ์ต่อไปนี้ คือ

คำพิพากษาศักดิ์ที่ 888/2487 วินิจฉัยว่า ชื่อนบัตรต่างประเทศไว้จำหน่าย
 โดยไม่ได้รับอนุญาต อันเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน
 ธนบัตรเงินตราต่างประเทศไม่ใช่ทรัพย์สินที่มีไว้เป็นความผิด ได้ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้
 ในการกระทำผิด หรือได้มาโดยการกระทำผิด จึงริบธนบัตรเงินตราต่าง
 ประเทศนั้นไม่ได้

คำพิพากษาศักดิ์ที่ 414/2522 วินิจฉัยว่าพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยน
 เงิน พ.ศ. 2485 มิได้บัญญัติเรื่องริบเงินของกลางและธนบัตรไทยของกลางไว้ ความ
 ผิดอยู่ที่จำเลยนำเข้ามาในประเทศเกิน 500 บาท โดยไม่ได้รับอนุญาต มิใช่ทรัพย์สิน
 ที่มีไว้เป็นความผิดจึงริบไม่ได้

คำพิพากษาศักดิ์ที่ 677/2522 วินิจฉัยว่าเงินตราไทยธนบัตร 6,000 บาท
 ซึ่งจำเลยนำเข้ามาในราชอาณาจักรเกินกว่าจำนวนที่อนุญาตตามประกาศกระทรวงการคลัง
 ออกตามกฎกระทรวงการคลัง และพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485
 ไม่ใช่ทรัพย์สินที่มีไว้เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 32 ความผิดอยู่
 ที่ไม่ได้รับอนุญาตให้นำเข้ามา ไม่ใช่ผิด เพราะนำเงินเข้ามา จึงไม่ริบเงินตรา
 6,000 บาท

คำพิพากษาศักดิ์ที่ 758/2525 วินิจฉัยว่าธนบัตรรัฐบาลไทย ซึ่งจำเลยนำ
 ออกไปนอกราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงาน ไม่ใช่ทรัพย์สินที่จำเลยมีไว้
 เป็นความผิด ได้ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำผิด หรือได้มาโดยการกระทำ
 ความผิด จึงริบธนบัตรของกลางไม่ได้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 213/2526 วินิจฉัยว่าเงินตราไทย จำนวน 140,000 บาท ซึ่งจำเลยที่ 2 กับพวกนำออกไปนอกราชอาณาจักรโดยมิได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงาน ไม่ใช่ทรัพย์สินที่มีไว้เป็นความผิด ได้ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิด หรือได้มาโดยการกระทำความผิด จึงริบถอนบัตรและเหรียญกระษาปณ์ของกลางที่เป็นเงินตราไทยไม่ได้

นอกจากปัญหาในกรณีดังกล่าวข้างต้นแล้ว เงินตราที่นำออกไปหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักรโดยมิได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงาน เป็นของต้องห้ามต้องจำกัดอันจะพึงต้องริบตามพระราชบัญญัติศุลกากรหรือไม่ ก่อนอื่นจะได้พิจารณาถึงบทบัญญัติในพระราชบัญญัติว่าด้วยการนำเงินตราต่างประเทศเข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ. 2482 ซึ่งได้ถูกยกเลิกแล้วเสียก่อน แล้วจึงจะพิจารณาปัญหาตามพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485 เป็นลำดับต่อไป

พระราชบัญญัติว่าด้วยการนำเงินตราต่างประเทศเข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ. 2482 มาตรา 3 และ มาตรา 5 บัญญัติไว้ดังนี้คือ

"มาตรา 3 ตั้งแต่วันใช้พระราชบัญญัตินี้ห้ามมิให้นำเงินตราต่างประเทศเข้ามาในราชอาณาจักร เว้นไว้แต่จะได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

แต่ว่าบุคคลใด ๆ ที่เข้ามาในราชอาณาจักรจะนำเงินตราต่างประเทศเข้ามาพร้อมกับตนเพื่อใช้เองตามจำนวนที่พอสมควรก็ได้ แต่ต้องไม่เกินที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังกำหนด

บุคคลที่เดินทางผ่านราชอาณาจักร คือ มีตัวที่ได้จำหน่ายโดยสุจริตสำหรับเดินทางเข้าในราชอาณาจักรแล้วออกไปต่างประเทศภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ ต้องแสดงว่ามีเงินตราต่างประเทศเท่าใดในขณะที่เข้าในราชอาณาจักร และต้องแสดงให้เห็นที่พอใจพนักงานศุลกากรในขณะที่จะออกนอกราชอาณาจักร ว่าจำนวนเงินที่ได้นำเข้ามานั้นมีได้ลดน้อยลงไป เป็นจำนวน เกินกว่าที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังกำหนดตามความในวรรคก่อน"

"มาตรา 5 บทกฎหมายว่าด้วยศุลกากร และอำนาจพนักงานศุลกากรตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นจะ เพาะอย่างยิ่งที่ว่าด้วยการตรวจของและป้องกันลักลอบหนีศุลกากร การตรวจค้น การยึดและริบของหรือการจับกุมผู้กระทำความผิด การแสดงเท็จและการฟ้องร้อง นั้น ให้ใช้แก่การนำเงินตราต่างประเทศเข้ามาในราชอาณาจักร"

จากความในพระราชบัญญัติว่าด้วยการนำเงินตราต่างประเทศเข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ. 2482 มาตรา 4 ดังกล่าวจะเห็นได้ว่าการนำเงินตราต่างประเทศเข้ามาในราชอาณาจักรเกินจำนวนที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังกำหนด โดยมีได้รับอนุญาตนั้น มาตรา 5 บัญญัติให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับความผิด การยึดและริบของในบทกฎหมายว่าด้วยศุลกากรมาใช้แก่การนำเงินตราต่างประเทศเข้ามาในราชอาณาจักรด้วย กล่าวคือ พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 มาตรา 27 กำหนดความผิดสำหรับการนำหรือพาของต้องห้ามหรือต้องจำกัดเข้ามาในราชอาณาจักรสำหรับความผิดครั้งหนึ่ง ๆ ให้ปรับ เงินสี่เท่าราคาของ ซึ่งได้รวมค่าอากรเข้าด้วยแล้ว หรือจำคุกไม่เกินสิบปี หรือทั้งปรับทั้งจำ และตามพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2482 มาตรา 16 บัญญัติว่า "การกระทำที่บัญญัติไว้ในมาตรา 27 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 นั้น ให้ถือว่าเป็นความผิดโดยมีพิกัดต้องคำนึงว่าผู้กระทำความผิดเจตนาหรือกระทำโดยประมาท เลินเล่อหรือหาไม่" มาตรา 17 บัญญัติว่า "ของใด ๆ อันเนื่องด้วยความผิดตามมาตรา 27 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 ประกอบด้วยมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2482 ท่านให้ริบเสียสิ้นโดยมีพิกัดต้องคำนึงว่า บุคคลใดจะต้องรับโทษหรือไม่" ดังนั้นการนำเงินตราต่างประเทศเข้ามาในราชอาณาจักรเกินจำนวนที่กำหนดโดยไม่ได้รับอนุญาตตามมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการนำเงินตราต่างประเทศเข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ. 2482 จึงเป็นความผิดตามมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการนำเงินตราต่างประเทศเข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ. 2482 ประกอบด้วย มาตรา 27 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 และเงินตราต่างประเทศอันเกี่ยวกับการกระทำความผิดดังกล่าวจึงเป็นของที่ต้องริบตามมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการนำเงินตราต่างประเทศเข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ. 2482 ประกอบด้วย

พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2482 มาตรา 16 และมาตรา 17 ¹

อย่างไรก็ตามในปี พ.ศ. 2511 พระราชบัญญัติว่าด้วยการนำเงินตราต่างประเทศเข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ. 2482 ได้ถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัติยกเลิกพระราชบัญญัติว่าด้วยการนำเงินตราต่างประเทศเข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ. 2482 พ.ศ. 2511 ดังนั้นการนำเงินตราต่างประเทศเข้ามาในราชอาณาจักร จึงไม่ต้องได้รับอนุญาตอีกต่อไป แต่ว่าการนำเข้าและส่งออกซึ่งเงินตราไทยและการนำหรือส่งออกซึ่งเงินตราต่างประเทศนั้นยังคงถูกจำกัดโดยระเบียบและวิธีการตามพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485 อยู่ดังที่ได้ศึกษามาแล้วข้างต้น สำหรับปัญหาว่าการนำเข้าหรือส่งออกซึ่งเงินตราไทย และการนำหรือส่งออกซึ่งเงินตราต่างประเทศเกินจำนวนที่กำหนดโดยมิได้รับอนุญาต ซึ่งเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินนั้น จะ เป็นความผิดตามกฎหมายศุลกากรและเงินตราดังกล่าวจะเป็นทรัพย์สินอันจะพึงต้องริบด้วยหรือไม่นั้น พระราชบัญญัติศุลกากรบัญญัติ เป็นความว่า การนำเข้าหรือส่งออกซึ่งเงินตราต่างประเทศ ซึ่งของต้องห้ามต้องจำกัด เป็นความผิด ² โดยไม่ต้องคำนึงว่าผู้กระทำความผิดเจตนา หรือ ประมาท เลินเล่อ ³ และของใด ๆ อันเนื่องด้วยความผิดดังกล่าวให้ริบเสียทั้งสิ้นโดยมิพักต้องคำนึงว่าบุคคลใดจะต้องรับโทษหรือไม่ ⁴ ปัญหาว่าการนำเข้าหรือส่งออกซึ่งเงินตราไทย หรือการนำหรือส่งออกซึ่งเงินตราต่างประเทศเกินจำนวนที่กำหนดโดยมิได้รับอนุญาต ซึ่งเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน

---

¹ คำพิพากษาฎีกาที่ 808/2492 วินิจฉัยว่านำเงินตราต่างประเทศเข้ามาโดยมิได้รับอนุญาต ซึ่งเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการนำเงินตราต่างประเทศเข้ามาในราชอาณาจักรนั้น ย่อมเป็นการนำของต้องห้ามเข้ามาในราชอาณาจักร อันเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติศุลกากร มาตรา 27 ด้วย และถือว่าเงินตราต่างประเทศเป็นของต้องริบตามมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2482

² พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 มาตรา 27

³ พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2482 มาตรา 16

⁴ พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2482 มาตรา 17

เปลี่ยนเงิน จะ เป็นความผิดตามพระราชบัญญัติศุลกากรด้วยหรือไม่ นั้น จึงขึ้นอยู่กับว่า "เงินตรา" เป็น "ของ" ตามความหมายในพระราชบัญญัติศุลกากรหรือไม่ ถ้าเงินตรา เป็นของตามความหมายในพระราชบัญญัติศุลกากร การนำเข้าและส่งออกซึ่งเงินตรา ดังกล่าว โดยมีได้รับอนุญาตก็ย่อมเป็นการนำเข้าของต้องห้าม ต้องจำกัด เข้ามาหรือส่ง ออกไปนอกราชอาณาจักร ซึ่งเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติศุลกากรและเงินตรา ก็ เป็นของที่ต้องริบด้วย แต่ถ้าเงินตรามีไม่ใช่ของตามความในพระราชบัญญัติศุลกากรแล้ว การนำเข้าและส่งออกซึ่งเงินตราในกรณีนี้ก็ย่อมไม่ เป็นความผิดตามพระราชบัญญัติศุลกากร และก็ถือไม่ได้ว่าเงินตราเป็นของที่ต้องริบด้วย

ปัญหาว่า "เงินตรา" เป็น "ของ" ตามความหมายในพระราชบัญญัติศุลกากร หรือไม่นั้น พระราชบัญญัติศุลกากรมิได้บัญญัติให้คำวิเคราะห้ศัพท์ของคำว่า "ของ" เอา ไว้ด้วย แต่โดยที่พระราชบัญญัติศุลกากรเป็นกฎหมายที่กำหนดอำนาจหน้าที่ในการป้องกันปราบปรามและตรวจตราการจัดเก็บภาษีศุลกากรของพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อให้เป็นไป ตามพระราชบัญญัติพิกัตอัตราศุลกากร และกำหนดความผิดทางศุลกากร ตลอดจนการ ตรวจตรากำกับการนำเข้าและส่งออกซึ่งของใด ๆ ให้เป็นไปตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง อยู่ด้วย (มานิต วิทยาเต็ม 2521 : 8-11) ดังนั้นโดยเหตุผลดังกล่าวนี้เองจึงอาจทำให้เข้าใจไปได้ว่า "ของ" ตามความหมายในพระราชบัญญัติศุลกากรนั้นเป็นความหมาย อย่างกว้างและรวมถึงเงินตราด้วย แต่อย่างไรก็ตามในเวลานี้ได้มีคำพิพากษาฎีกาที่ 758/2525 ได้วินิจฉัยไว้เป็นบรรทัดฐานว่า ธนบัตรรัฐบาลไทยเป็นเงินที่ชำระหนี้ได้ ตามกฎหมายในประเทศไทย มิใช่สิ่งของอันอาจนำไปจำหน่ายเป็นสินค้าอย่างธรรมดาทั่ว ๆ ไปได้ ธนบัตรเงินตราไทยจึงมิใช่ "ของ" ตามความในมาตรา 27 แห่งพระราช บัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 การนำธนบัตรเงินตราไทยออกไปและเข้ามาในราชอาณาจักร จึงไม่ เป็นความผิด ตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 มาตรา 27 และริบ ธนบัตรเงินตราไทยโดยอาศัยพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2482 มาตรา 17 ไม่ได้และคำพิพากษาฎีกาที่ 213/2526 วินิจฉัยไว้เป็นทำนองเดียวกันว่า ธนบัตร และเหรียญกระษาปณ์รัฐบาลไทยเป็นเงินที่ชำระหนี้ได้ตามกฎหมายในประเทศไทย มิใช่ สิ่งของอันอาจนำไปจำหน่ายเป็นสินค้าอย่างธรรมดาทั่ว ๆ ไปได้ ธนบัตรและเหรียญ

กระษాปณ์ดังกล่าว จึงมิใช่ "ของ" ตามความหมายใน มาตรา 27 แห่งพระราชบัญญัติ
ศุลกากร พ.ศ. 2469 การนำเงินตราไทยออกไปนอกราชอาณาจักรไม่เป็นความผิด
ตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 มาตรา 27

ข้อสังเกตจากคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 758/2525 และ 213/2526 ก็คือศาลได้
วินิจฉัยว่า เงินตราไทยมิใช่ "ของ" ตามความหมายในพระราชบัญญัติศุลกากร เพราะ
ว่าเงินตราไทยเป็นเงินที่ชำระหนี้ได้ตามกฎหมายในประเทศไทย มิใช่สิ่งของอันอาจ
นำไปจำหน่ายเป็นสินค้าอย่างธรรมดาทั่ว ๆ ไปได้ หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ "ของ" ตามความ
หมายในพระราชบัญญัติศุลกากรนั้น หมายถึงสิ่งของใด ๆ ที่อาจนำไปจำหน่ายเป็นสินค้า
อย่างธรรมดาทั่ว ๆ ไปได้นั้นเอง อย่างไรก็ตามในกรณีดังกล่าว ถ้าเป็นเงินตราต่าง
ประเทศแล้ว จะถือได้หรือไม่ว่าเงินตราต่างประเทศนั้น เป็นของตามความหมายใน
พระราชบัญญัติศุลกากร ผู้เขียนมีความเห็นว่าเงินตราต่างประเทศมิใช่ "ของ" ตาม
ความหมายในพระราชบัญญัติศุลกากร ทั้งนี้เพราะว่าเงินตรานั้นไม่ว่าจะเป็นเงินตราไทย
หรือเงินตราต่างประเทศ ต่างก็เป็นเงินที่ใช้สำหรับชำระหนี้ จะต่างกันก็ตรงที่ว่าเงินตรา
ไทยนั้นเป็นเงินที่ชำระหนี้ได้ตามกฎหมายในประเทศไทย ส่วนเงินตราต่างประเทศนั้น
เป็นเงินที่ใช้สำหรับชำระหนี้ระหว่างประเทศไทยกับประเทศอื่น ๆ และก็ถือไม่ได้ว่าเงิน
ตราต่างประเทศนั้น เป็นสิ่งของอันอาจนำไปจำหน่ายเป็นสินค้าอย่างธรรมดาทั่วไปได้
(สุจินต์ ทิมสุวรรณ 2527 : 1-2) ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้การนำเข้าและส่งออกซึ่งเงิน
ตราไทย หรือการส่งออกซึ่งเงินตราต่างประเทศเกินจำนวนที่กำหนดโดยมิได้รับอนุญาต
ซึ่งเป็นความผิดตาม ตามพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินนั้น จึงไม่เป็นความผิด
ตามพระราชบัญญัติศุลกากร และถือไม่ได้ว่าเงินตราดังกล่าว เป็นสิ่งของอันจะพึงต้องริบ
ตามพระราชบัญญัติศุลกากรด้วย

3.4.2 ความผิดและโทษตามมาตรา 8 ทวิ

บทบัญญัติในมาตรา 8 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485 เป็นบทบัญญัติที่เพิ่มเติมเข้ามาใหม่ โดยพระราชกำหนดแก้ไข
เพิ่มเติมพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485 (ฉบับที่ 2)

พ.ศ. 2527¹ มาตรา 3 ดังความต่อไปนี้

"มาตรา 8 ทวิ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบส่ง หรือนำเงินออกไปนอกหรือเข้ามาในประเทศไทย ให้ถือว่าเงินตรา เงินตราต่างประเทศ ธนาकारบัตรต่างประเทศ หรือ หลักทรัพย์ไม่ว่าของไทยหรือต่างประเทศ เป็นของตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร

การส่งหรือนำ หรือพยายามส่งหรือนำ หรือช่วยเหลือ หรือเกี่ยวข้องกับ ประการใด ๆ ในการส่งหรือนำเงินตรา เงินตราต่างประเทศ ธนาकारบัตรต่างประเทศ หรือหลักทรัพย์ ไม่ว่าของไทยหรือต่างประเทศออกไปนอกหรือเข้ามาในประเทศไทย โดย ผ่าฝืนหรือละเลยไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวง ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามความในพระราช บัญญัตินี้ ไม่ว่าจะกระทำด้วยวิธีใด ๆ ให้ถือว่าเป็นการส่งหรือนำของต้องจำกัดออกไป นอกหรือเข้ามาในประเทศไทยอันเป็นความผิดตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากรด้วย และให้ นำบทกฎหมายว่าด้วยศุลกากรและอำนาจพนักงานศุลกากรตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น โดย เฉพาะอย่างยิ่งที่ว่าด้วยการตรวจของและป้องกันลักลอบหนีศุลกากร การตรวจค้น การยึด และริบของ หรือการจับกุมผู้กระทำความผิด การแสดงเท็จและการฟ้องร้อง มาใช้บังคับแก่ การกระทำดังกล่าว รวมทั้งบุคคลและสิ่งของที่เกี่ยวข้อง"

บทบัญญัติมาตรา 8 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485 ที่เพิ่มเติมเข้ามาใหม่นี้ อาจแยกพิจารณาได้เป็น 3 กรณีดังนี้คือ

- ก) ของต้องจำกัดตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร
  - ข) การกระทำอันเป็นความผิด
  - ค) บทกฎหมายศุลกากรที่นำมาใช้บังคับ
- ก) ของต้องจำกัดตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร

ความในมาตรา 8 ทวิ วรรคแรก บัญญัติให้ถือว่าเงินตรา เงินตรา ต่างประเทศ ธนาकारบัตรต่างประเทศ หรือหลักทรัพย์ไม่ว่าของไทยหรือต่างประเทศ

---

¹ประกาศในราชกิจจานุเบกษา (ฉบับพิเศษ) เล่ม 101 ตอนที่ 174 วันที่ 26 พฤศจิกายน 2527 หน้า 1-3

เป็นของตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร และการส่งหรือส่งออกนอกประเทศหรือเข้ามาใน ประเทศไทย ซึ่งของดังกล่าว มาตรา 8 ทวิ วรรคสอง ถือว่าเป็นการส่งหรือนำของต้องจำกัดออกไปนอกหรือเข้ามาในประเทศไทย อันเป็นความผิดตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร

สำหรับปัญหาว่า เงินตรา เงินตราต่างประเทศ ธนาकारบัตรต่างประเทศ หลักทรัพย์ไทย และ หลักทรัพย์ต่างประเทศ มีความหมายเพียงใดนั้น มีข้อพิจารณา ดังต่อไปนี้

- 1) ความหมายของ เงินตรา
- 2) ความหมายของ เงินตราต่างประเทศ
- 3) ความหมายของธนาकारบัตรต่างประเทศ
- 4) ความหมายของหลักทรัพย์ไทย
- 5) ความหมายของหลักทรัพย์ต่างประเทศ

1) ความหมายของเงินตรา

พระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485 มาตรา 3 ให้ความหมายของเงินตราไว้ว่า "เงินตรา หมายความว่า เงินที่ใช้ชำระหนี้ได้ตามกฎหมายในประเทศไทย" ดังนั้น เงินตราตามความหมายในพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485 มาตรา 8 ทวิ นี้ก็คือ เงินตรา หรือธนบัตรของรัฐบาล ซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นผู้จัดทำและนำออกใช้ตามพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. 2501 มาตรา 14 และ 15 และรวมทั้งเหรียญกระษาปณ์ ซึ่งกระทรวงการคลังโดยกรมธนารักษ์ เป็นผู้จัดทำและนำออกใช้ตาม มาตรา 10 และ 11 แห่งพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. 2501 นั้นเอง

2) ความหมายของเงินตราต่างประเทศ

พระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485 มาตรา 3 ให้ความหมายของ เงินตราต่างประเทศไว้ว่า "เงินตราต่างประเทศ หมายความว่า

เงินที่ชำระหนี้ได้ตามกฎหมายในประเทศอื่นใดนอกจากประเทศไทย และหมายความรวมตลอดถึงค่าแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ" และ "ค่าแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ หมายความว่า เงินฝากคงเหลือในธนาคาร ตัวแลกเปลี่ยน เช็ค ตัวสัญญาใช้เงิน โทร เลขสั่งโอนเงิน หนังสือสั่งโอนเงิน หรือธนาณัติ บรรดาที่พึงจ่ายเป็นเงินตราต่างประเทศ"

จากความในพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485 มาตรา 3 ดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า เงินตราต่างประเทศนั้น มีความหมายไม่เฉพาะแต่เงินตราที่ใช้ชำระหนี้ได้ตามกฎหมายในต่างประเทศเท่านั้น แต่ยังมีความหมายรวมไปถึงค่าแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศด้วย ในกรณีนี้จึงก่อให้เกิดปัญหาว่า เงินตราต่างประเทศ ตามมาตรา 8 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485 ที่ได้แก้ไขใหม่นี้ จะมีความหมายครอบคลุมไปถึงค่าแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศด้วยหรือไม่ สำหรับในปัญหานี้ถ้าหากจะพิจารณาตามวัตถุประสงค์ของพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2527 ที่ให้เพิ่มเติม มาตรา 8 ทวิ นี้แล้ว จะเห็นได้ว่า วัตถุประสงค์ของกฎหมายก็เพียงเพื่อกำหนดโทษริบเงินตราไทย เงินตราต่างประเทศ ธนาณัติต่างประเทศ และหลักทรัพย์ทั้งของไทยและต่างประเทศด้วยเท่านั้น และกฎหมายมิได้มีวัตถุประสงค์ที่จะริบค่าแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศด้วย ดังข้อความต่อไปนี้

โดยที่บทบัญญัติในพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485 และกฎหมายว่าด้วยศุลกากรไม่ขัดเจน และมีปัญหาในทางปฏิบัติ เนื่องจากเมื่อมีการลักลอบส่งหรือนำเงินตราไทยออกไปนอกหรือเข้ามาในประเทศไทยโดยผิดกฎหมายทางราชการไม่สามารถริบเงินตราไทยจากบุคคลที่ได้ทำการลักลอบนั้นได้ เพราะได้มีคำพิพากษาฎีกาหลายฉบับพิพากษาว่าธนบัตรไทยของกลางมิใช่ "ของ" อันอาจนำไปจำหน่ายเป็นสินค้าอย่างธรรมดาทั่ว ๆ ไปได้ ดังนั้นธนบัตรไทยของกลางจึงมิใช่ "ของ" ตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร และไม่สามารถริบได้ตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร ฉะนั้นเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวจึงสมควรกำหนดให้เงินตราเป็น "ของ" ตามความหมายในกฎหมายว่าด้วยศุลกากร และนอกจากนั้น เพื่อความชัดเจนและขจัดปัญหาต่อไปในอนาคต สมควรกำหนด

ให้เงินตราต่างประเทศ ธนาकारบัตรต่างประเทศและหลักทรัพย์ทั้งของไทยและต่างประเทศเป็น "ของ" ตามความหมายในกฎหมายว่าด้วยศุลกากรด้วย

อย่างไรก็ตามในเมื่อบทวิเคราะห์ศัพท์ตามมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485 ได้ให้ความหมายของเงินตราต่างประเทศไว้เช่นนี้แล้ว ผู้เขียนมีความเห็นว่าการตีความกฎหมาย ก็จำเป็นจะต้องนำบทวิเคราะห์ศัพท์ในมาตรา 3 นี้มาใช้บังคับด้วย ดังนั้นเงินตราต่างประเทศตามความหมายในมาตรา 8 ทวิ จึงมีความหมายรวมถึง ค่าแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศด้วย¹

3) ความหมายของธนาकारบัตรต่างประเทศ

พระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485 มิได้ให้คำวิเคราะห์ศัพท์ธนาकारบัตรต่างประเทศเอาไว้ด้วย แต่อย่างไรก็ตามได้มีผู้ให้ความหมายของธนาकारบัตร (bank note) ไว้ว่า ธนาकारบัตร คือเอกสารที่ธนาकारออกให้ไว้เป็นหลักฐานแทนเงินฝาก ซึ่งใช้เปลี่ยนมือได้ เสมือนเป็นเงินสด (สง่า ดวงอัมพร 2524 : 2) ธนาकारบัตร เป็นแผ่นกระดาษที่กระทรวงการคลัง หรือ ธนาकारกลางพิมพ์ออกใช้ และมีลักษณะเป็นสัญญารับรองว่ากระทรวงการคลัง หรือ ธนาकारกลางรับรองจะจ่ายเงินโลหะให้แก่ผู้ถือตามราคาที่พิมพ์ไว้บนธนาकारบัตรนั้น ซึ่งหมายความว่า ธนาकारบัตรเป็นเงินตราที่ใช้ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย และใช้หมุนเวียนในการแลกเปลี่ยนหรือซื้อขายสินค้าได้ตามกฎหมาย (เมธี ดุลยจินดา 2523 : 467)

สำหรับแนวความคิดในทางกฎหมายนั้น พระราชบัญญัติธนาकारแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2485 มาตรา 23 บัญญัติไว้ว่า ธนาकारที่ใช้ในกฎหมายว่าด้วยระบบเงินตรา (พระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. 2501) ให้ถือว่ารวมตลอดถึงบัตรธนาकारที่ธนาकारแห่ง

---

¹Foreign Exchange Control Act. ของประเทศเกาหลี มาตรา 36-2 และกฎหมายคานาดา (The Foreign Exchange Control Act. 1946) มาตรา 61 ต่างได้บัญญัติขัดแจ้งให้ยึดและริบเงินตราและตราสารเปลี่ยนมือหรือค่าแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศได้ ส่วนกฎหมายของประเทศญี่ปุ่น (The Foreign Exchange and Foreign Trade Control Law) ไม่มีบทบัญญัติให้ยึดและริบ แต่กำหนดอัตราโทษปรับไว้สูงมาก

ประเทศไทยออกแล้วด้วย และมาตรา 27 บัญญัติว่าบัตรธนาคารของธนาคารแห่ง ประเทศไทยนั้น ให้ถือว่าเป็นเงินตราตามความหมายแห่งกฎหมายลักษณะอาญาและ พระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. 2501 มาตรา 15 บัญญัติว่า ธนบัตรเป็นเงินที่ชำระหนี้ ได้ตามกฎหมาย โดยไม่จำกัดจำนวน

ดังนั้น จึงอาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า ธนาคารบัตร หรือ บัตรธนาคาร (bank note) หมายถึงตราสารเปลี่ยนมือชนิดหนึ่งที่สามารถนำมาใช้เป็นตัวกลางในการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการเสมือนเงินตรา และธนาคารบัตรต่างประเทศก็หมายถึงธนาคารบัตรที่มีค่าแลกเปลี่ยนได้ เป็นเงินตราต่างประเทศนั่นเอง

4) ความหมายของหลักทรัพย์ไทย

พระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485 มาตรา 3 ให้ คำวิเคราะห์ศัพท์ ไว้ว่าหลักทรัพย์ หมายความว่า หุ้น พันธบัตร หุ้นกู้ และใบรับฝากเงิน และพระราชบัญญัติตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2517 มาตรา 3 ให้คำวิเคราะห์ ศัพท์ไว้ว่า หลักทรัพย์ หมายความว่า หุ้น หุ้นกู้ พันธบัตรหรือตราสารอื่นใดที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง กำหนดประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งได้แก่บรรดาหุ้นบุริมสิทธิ ใบสำคัญแสดงสิทธิในการซื้อหุ้น หรือ ใบสำคัญแสดงสิทธิในหุ้นปันผล ใบสำคัญแสดงสิทธิใน หุ้นกู้ หรือใบสำคัญแสดงสิทธิในการซื้อหุ้นกู้ ตลอดทั้งตราสารหรือหลักฐานในทรัพย์สิน ของโครงการลงทุน เหล่านี้เป็นหลักทรัพย์ทั้งสิ้น¹

ดังนั้น หลักทรัพย์ของประเทศไทยตามความหมายในมาตรา 8 ทวิ แห่ง พระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485 จึงมีความหมายรวมถึง หุ้น พันธบัตร หุ้นกู้ และใบรับฝากเงิน ตลอดจนหุ้นบุริมสิทธิ ใบสำคัญแสดงสิทธิในการซื้อหุ้น หรือใบ สำคัญแสดงสิทธิในหุ้นปันผล ใบสำคัญแสดงสิทธิในหุ้นกู้ หรือใบสำคัญแสดงสิทธิในการซื้อ

---

¹ ดูประกาศกระทรวงการคลัง เรื่องการกำหนดตราสารอื่นเป็นหลักทรัพย์ ลงวันที่ 31 กรกฎาคม 2518 (มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2520 : 44)

หุ้นกู้และตราสารหรือหลักฐานในทรัพย์สินของโครงการลงทุนที่ออกให้ในประเทศไทย¹

5) ความหมายของหลักทรัพย์ต่างประเทศ

พระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485 มิได้ให้คำวิเคราะห์ศัพท์ของหลักทรัพย์ต่างประเทศไว้โดยตรง แต่ในมาตรา 3 ได้ให้คำวิเคราะห์ศัพท์ของหลักทรัพย์ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่าหลักทรัพย์ หมายความว่า หุ้น พันธบัตร หุ้นกู้ และใบรับฝากเงิน รวมตลอดถึงหุ้นบุริมสิทธิ ใบสำคัญแสดงสิทธิในการซื้อหุ้น หรือใบสำคัญแสดงสิทธิในหุ้นปันผล ใบสำคัญแสดงสิทธิในหุ้นกู้ หรือใบสำคัญแสดงสิทธิในการซื้อหุ้นกู้ และตราสารหรือหลักฐานในทรัพย์สินของโครงการลงทุน ตามความหมายในพระราชบัญญัติตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2517 มาตรา 3 ด้วย

จากความในพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน และ พระราชบัญญัติตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยดังกล่าวข้างต้น จึงอาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า หลักทรัพย์ต่างประเทศ หมายความว่ารวมถึง หุ้น พันธบัตร หุ้นกู้ และใบรับฝากเงิน ตลอดจนหุ้นบุริมสิทธิ ใบสำคัญแสดงสิทธิในการซื้อหุ้นหรือใบสำคัญแสดงสิทธิในหุ้นปันผล ใบสำคัญแสดงสิทธิในหุ้นกู้ หรือ ใบสำคัญแสดงสิทธิในการซื้อหุ้นกู้ และตราสารหรือหลักฐานในทรัพย์สินของโครงการลงทุน ที่ออกให้โดยต่างประเทศ

นอกจากนี้แล้ว เป็นที่น่าสังเกตว่าพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. 2501 มาตรา 4 ยังให้คำวิเคราะห์ศัพท์ของหลักทรัพย์ต่างประเทศไว้ด้วยว่า "หลักทรัพย์ต่างประเทศหมายความว่า

ก) หลักทรัพย์ของรัฐบาลต่างประเทศ หรือ ของสถาบันการเงินระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นสมาชิก

---

¹ กฎหมายควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินของประเทศเกาหลี มาตรา 4 (7) คานาดา มาตรา 2 (1) (ข) และประเทศอังกฤษ มาตรา 42 (1)(6) บัญญัติไว้ชัดว่าหลักทรัพย์ (securities) หมายความว่ารวมถึงหุ้น พันธบัตร หุ้นกู้ ใบรับฝากเงิน และตราสารหรือใบสำคัญแสดงสิทธิในทำนองเดียวกัน

(ข) หลักทรัพย์ที่รัฐบาลต่างประเทศ หรือ สถาบันการเงินระหว่างประเทศที่ประเทศไทย เป็นสมาชิกค้าประกันการชำระหนี้ตามหลักทรัพย์นั้น

(ค) ตราสารที่สถาบันการเงินระหว่างประเทศที่ประเทศไทย เป็นสมาชิก ออกให้ เป็นหลักฐานว่า ผู้ถือตราสารได้มีส่วนร่วม กับสถาบันการเงินระหว่างประเทศที่ประเทศไทย เป็นสมาชิกในการกู้ยืมเงินแก่รัฐบาลสมาชิก หรือองค์การของรัฐบาลสมาชิกของสถาบันการเงินระหว่างประเทศ ที่ประเทศไทย เป็นสมาชิกตามจำนวนดังระบุในตราสารนั้น"

ข) การกระทำอันเป็นความผิด

การกระทำอันเป็นความผิดตาม ตามมาตรา 8 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485 ได้แก่ การกระทำความผิดดังจะกล่าวต่อไปนี้ไม่ว่าจะด้วยวิธีใด ๆ โดยฝ่าฝืน หรือละเลยไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวง ประกาศหรือคำสั่งที่ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน เป็นการส่งหรือนำของต้องจำกัดออกไปนอกหรือ เข้ามาในประเทศ อันเป็นความผิดตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร คือ

(ก) การส่งหรือนำเงินตราไทย เงินตราต่างประเทศ ธนาकारบัตรต่างประเทศ หรือ หลักทรัพย์ไม่ว่าของไทยหรือต่างประเทศออกไป หรือ เข้ามาในประเทศไทย

(ข) การพยายามส่งหรือนำเงินตราไทย เงินตราต่างประเทศ ธนาकारบัตรต่างประเทศ หรือ หลักทรัพย์ ไม่ว่าของไทยหรือต่างประเทศ ออกไปหรือ เข้ามาในประเทศไทย

(ค) การให้ความช่วยเหลือหรือสนับสนุนในการส่งหรือนำเงินตราไทย เงินตราต่างประเทศ ธนาकारบัตรต่างประเทศ หรือ หลักทรัพย์ไม่ว่าของไทยหรือต่างประเทศออกไปนอกหรือ นำเข้ามาในประเทศไทย

(ง) การเกี่ยวข้องด้วยประการใด ๆ ในการส่งหรือนำเงินตราไทย เงินตราต่างประเทศ ธนาकारบัตรต่างประเทศ หรือ หลักทรัพย์ไม่ว่าของไทยหรือต่างประเทศออกไปนอกหรือ เข้ามาในประเทศไทย

ค) บทกฎหมายศุลกากรที่นำมาใช้บังคับ

บทกฎหมายศุลกากรว่าด้วยการส่งหรือนำของต้องจำกัดออกไปนอก หรือเข้ามาในประเทศไทยที่มาตรา 8 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485 ให้นำมาใช้บังคับแก่การกระทำอันเป็นความผิดได้แก่

1) พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 มาตรา 27 และพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2482 มาตรา 16

2) พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2482 มาตรา 17 และพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 มาตรา 32

3) พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 มาตรา 99

1) พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 มาตรา 27 และพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2482 มาตรา 16

พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 มาตรา 27 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2482 และพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2490 บัญญัติไว้ดังนี้คือ

“มาตรา 27 ผู้ใดนำหรือพาของที่ยังมิได้เสียภาษี หรือของต้องจำกัด หรือของต้องห้าม หรือที่ยังมิได้ผ่านศุลกากรโดยถูกต้อง เข้ามาในพระราชอาณาจักร สยามก็ดี หรือที่ส่งหรือพาของ เช่นว่านี้ ออกไปนอกพระราชอาณาจักรก็ดี หรือช่วยเหลือด้วยประการใด ๆ ในการนำของ เช่นว่านี้ เข้ามา หรือส่งออกไปก็ดี หรือย้ายถอนไป หรือช่วยเหลือให้ย้ายถอนไปซึ่งของดังกล่าวนี้ จากเรือกำปั่น ท่าเทียบเรือ โรงเก็บสินค้า คลังสินค้า ที่มั่นคง หรือ โรงเก็บของ โดยไม่ได้รับอนุญาตก็ดี หรือให้ที่อาศัยเก็บ หรือซ่อนของ เช่นว่านี้ หรือยอม หรือจัดให้ผู้อื่นทำการ เช่นว่านี้ก็ดี หรือเกี่ยวข้องด้วยประการใด ๆ ในการขนหรือย้ายถอน หรือกระทำอย่างใดแก่ของ เช่นว่านี้ก็ดี หรือเกี่ยวข้องด้วยประการใด ๆ ในการหลีกเลี่ยง หรือพยายามหลีกเลี่ยงการเสียภาษีศุลกากร หรือในการหลีกเลี่ยง หรือพยายามหลีกเลี่ยงบทกฎหมายและข้อจำกัดใด ๆ

อันเกี่ยวแก่การนำเข้า ส่งของออก ขนของขึ้น เก็บของในคลังสินค้า และการส่งมอบของ โดยเจตนาจะฉ้อค่าภาษีของรัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่จะต้องเสียสำหรับของนั้น ๆ ก็ดี หรือหลีกเลี่ยงข้อห้าม หรือข้อจำกัดอันเกี่ยวแก่ของนั้นก็ดี สำหรับความผิดครั้งหนึ่ง ๆ ให้ปรับเป็นเงินสี่เท่าราคาของ ซึ่งได้รวมค่าอากรเข้าด้วยแล้ว หรือจำคุกไม่เกินสิบปี หรือทั้งปรับทั้งจำ"

สำหรับพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2482 มาตรา 16 บัญญัติไว้ดังนี้คือ

"มาตรา 16 การกระทำที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 27 และมาตรา 99 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช 2469 นั้น ให้ถือว่าเป็นความผิดโดยมีพิกัดองค์หนึ่งว่าผู้กระทำมีเจตนา หรือกระทำโดยประมาทเลินเล่อ หรือหาไม่"

จากความในมาตรา 27 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 ดังกล่าว จะเห็นได้ว่าประกอบด้วยความผิดหลายฐานด้วยกันคือ ความผิดฐานลักลอบหนีศุลกากร ความผิดฐานนำของต้องห้าม เข้ามาในหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักร ความผิดฐานส่งหรือนำของต้องจำกัดออกไปนอกหรือ เข้ามาในราชอาณาจักร ความผิดฐานหลีกเลี่ยงภาษีอากร และความผิดรับของผิดศุลกากร ความผิดฐานต่าง ๆ เหล่านี้มีอัตราโทษเป็นอยู่อย่างเดียวกัน

สำหรับความผิดครั้งหนึ่ง ๆ มีอัตราโทษปรับ เป็นเงินสี่เท่าราคาของรวมค่าอากร หรือ จำคุกไม่เกินสิบปี หรือทั้งปรับและจำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความผิดฐานส่งหรือนำของต้องจำกัดออกไปนอกหรือ เข้ามาในราชอาณาจักรนั้น ไม่ว่าจะกระทำโดยลักลอบหรือโดยเปิดเผย และไม่ว่าผู้กระทำจะมีเจตนา หรือ ประมาทเลินเล่อก็เป็นความผิดทั้งสิ้นสำหรับผู้ช่วย เหลือหรือสนับสนุน หรือ เกี่ยวข้องภายหลังการกระทำความผิดโดยให้ที่อาศัยเก็บ หรือ เก็บ หรือ ซ่อนของ เช่นว่านั้น หรือ เกี่ยวข้องในการขนหรือย้ายถอน หรือ กระทำอย่างใดแก่ของนั้น ก็เป็นความผิดและมีโทษเสมอกันกับตัวการ (มานิต วิทยาเต็ม 2521 : 256)

การส่งหรือนำของต้องจำกัดออกไปนอก หรือ เข้ามาในราชอาณาจักรอันเป็น ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากรดังกล่าวนำมาใช้บังคับแก่การกระทำดังบัญญัติไว้ใน มาตรา 8 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินด้วย กล่าวคือ การส่งหรือนำ หรือพยายามส่งหรือนำ หรือช่วยเหลือ หรือ เกี่ยวข้องด้วยประการใด ๆ ในการ ส่งหรือนำเงินตราไทย เงินตราต่างประเทศ ธนาคารบัตรต่างประเทศ หรือหลักทรัพย์ ไม่ว่าของไทยหรือต่างประเทศออกไปนอกหรือ เข้ามาในประเทศไทย โดยฝ่าฝืนหรือ ละเลยไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวง ประกาศหรือคำสั่งที่ออกตามความในพระราชบัญญัติ ควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน ไม่ว่าจะกระทำด้วยวิธีใด ๆ และไม่ว่าผู้กระทำจะมีเจตนา หรือประมาทเลินเล่อก็เป็นความผิดทั้งสิ้น สำหรับความผิดครั้งหนึ่ง ๆ มีอัตราโทษปรับ เป็นเงินสี่เท่าของมูลค่าทรัพย์สินนั้น¹ หรือจำคุกไม่เกินสิบปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

สำหรับโทษปรับตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร ซึ่งนำมาใช้บังคับแก่การกระทำ ตาม มาตรา 8 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินด้วยนั้น มีข้อที่น่าสังเกต อยู่ 2 ประการ คือ

(1) ในกรณีความผิดครั้งหนึ่ง ๆ นั้นจะปรับรวมกัน หรือ แยกค่าปรับเป็นราย ตัวก็ได้ ดั่งนัยคำพิพากษาฎีกาดังต่อไปนี้คือ

คำพิพากษาฎีกาที่ 1761/2492 วินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติศุลกากร มาตรา 27 ซึ่งบัญญัติให้ปรับสี่เท่าของราคาของและค่าอากรนั้น ศาลจะปรับจำเลยรวม กันหรือแยกค่าปรับสำหรับจำเลย เป็นรายตัวก็ได้ เป็นแต่ว่าต้องให้ค่าปรับรวมกันได้ จำนวนสี่เท่าของราคาของและค่าอากร

ในคดีที่จำเลยตั้งแต่สองคนขึ้นไป ถูกลงโทษปรับตามพระราชบัญญัติ ศุลกากร มาตรา 27 เมื่อมีเหตุเพิ่มโทษ หรือ ลดโทษจำเลยบางคน ก็เป็นกรณีที่ควร แยกปรับจำเลยเป็นรายตัว ในคดีที่ศาลล่างปรับรวมกันมา เมื่อศาลสูงแยกปรับสำหรับ จำเลยที่มีฎีกาขึ้นมาก็ดังกล่าวโทษสำหรับจำเลยที่ไม่มีฎีกาขึ้นมาเช่นเดียวกัน เพราะเป็น เหตุในลักษณะคดี

¹ เงินตรา เป็นทรัพย์สินที่ไม่ต้องเสียค่าภาษีศุลกากรสำหรับการส่งหรือนำออกไปนอกราชอาณาจักร

คำพิพากษาฎีกาที่ 500/2500 วินิจฉัยว่าการปรับจำเลยหลายคนรวมกัน เมื่อจะกักขังแทนอย่างมากไม่เกิน 1 ปี หากจำเลย 3 คน ต้องแบ่งกักขังแทนคนละ 4 เดือน ไม่ใช่แบ่งค่าปรับแล้วกักขังแทนคนละไม่เกิน 1 ปี

คำพิพากษาฎีกาที่ 664/2506 วินิจฉัยว่า กรณีที่กฎหมายบัญญัติไว้เป็นพิเศษว่าสำหรับความผิดครั้งหนึ่ง ๆ ให้ปรับสี่เท่าราคาของ ซึ่งรวมค่าอากรเข้าด้วยนั้น ถ้าศาลพิพากษาปรับจำเลยแต่ละคน คนละสี่เท่าของราคาของซึ่งรวมค่าอากรด้วย ก็ย่อมเป็นการปรับจำเลยสำหรับความผิดครั้งหนึ่ง ๆ เกินกว่าสี่เท่า อันเป็นการผิดข้อความที่บัญญัติไว้ และกรณีเช่นนี้ย่อมจะนำประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 31 ซึ่งให้ปรับเรียงตามตัวบุคคลมาใช้บังคับไม่ได้

คำพิพากษาฎีกาที่ 166/2508 วินิจฉัยว่า การที่พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2490 มาตรา 3 บัญญัติว่า "สำหรับความผิดครั้งหนึ่ง ๆ ให้ปรับเป็นเงินสี่เท่าราคาของซึ่งได้รวมค่าอากรเข้าด้วย" นั้นก็โดยมุ่งหมายให้ลงโทษปรับผู้กระทำผิดครั้งหนึ่ง ๆ เป็นเงินสี่เท่าราคาของรวมทั้งค่าอากรของด้วย โดยมีได้คำนึงถึงว่า จะมีผู้ร่วมกระทำผิดด้วยกันหลายคนหรือไม่ ถือว่าพระราชบัญญัติศุลกากรได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 17 จะนำมาตรา 31 แห่งประมวลกฎหมายอาญาบังคับหาได้ไม่ จึงต้องปรับจำเลยรวมกันทุกคน จะปรับเรียงตัวผู้กระทำผิดไม่ได้

คำพิพากษาฎีกาที่ 1360/2508 วินิจฉัยว่าจำเลย 4 คน ถูกลงโทษตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 มาตรา 27 ปรับรวมกันเป็นเงิน 66,789.80 บาท ซึ่งตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 30 ศาลจะสั่งกักขังแทนค่าปรับเป็นระยะเวลาเกิน 1 ปี แต่ไม่เกิน 2 ปี ก็ได้ ดังนั้นเมื่อจำเลยรวม 4 คน ก็ต้องแบ่งกักขังได้คนละ 6 เดือน ที่ศาลชั้นต้นให้กักขังคนละ 1 ปี เป็นผลร้ายแก่จำเลย ศาลฎีกาพิจารณาแก้ไขถูกต้องได้

(2) โทษปรับตามกฎหมายศุลกากรที่นำมาใช้บังคับแก่การกระทำตามมาตรา 8 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินนั้นมิได้จำกัดแต่ผู้กระทำผิด เท่านั้น ในกรณีที่มีผู้กระทำผิด ซึ่งเป็นตัวแทนกระทำผิด หากตัวแทนถูกศาลพิพากษาให้ลงโทษปรับ ตัวการจะต้องรับผิดชอบในทางแพ่งใช้ค่าปรับนั้นด้วย ดังที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2482 มาตรา 15 ว่า "ในกรณีที่มีตัวแทนถูกศาลพิพากษาให้ปรับ เพราะได้กระทำการใด ๆ ที่เป็นความผิดฐานทำหรือยื่นคำสำแดง หรือบันทึกเรื่องราว หรือ เอกสาร ซึ่งเป็นความเท็จ หรือเป็นความไม่บริสุทธิ์ หรือ เป็นความชักพาให้ผิดหลง ในรายการใด ๆ หรือฐานหลักเลียงหรือพยามหลักเลียงด้วยประการใด ๆ บรรดาการ เสียอากรตามจำนวนที่ควรต้องเสีย หรือ การกักตุน หรือการห้ามนั้น ตัวการจะต้องรับผิดชอบในทางแพ่งใช้ค่าปรับนั้นโดยมีพักต้องค้ำประกันว่าตัวแทนจะสามารถชำระค่าปรับนั้นได้หรือไม่ หรือมีพักต้องค้ำประกันว่าตัวแทนได้ถูกจำแทนค่าปรับนั้นแล้วหรือไม่"

2) พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2482 มาตรา 17 และ
พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 มาตรา 32

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติ ควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2527 ก็เพื่อที่จะกำหนด โทษปรับเงินตราจากบุคคลที่ลักลอบส่งหรือนำเงินตราออกไปนอกหรือเข้ามาในประเทศไทย โดยผิดกฎหมาย จึงได้กำหนดให้เงินตราไทย เงินตราต่างประเทศ ธนาकारบัตรต่าง ประเทศ และหลักทรัพย์ทั้งของไทยและต่างประเทศเป็น "ของ" ตามความหมายใน กฎหมายว่าด้วยศุลกากร พร้อมทั้งให้นำบทบัญญัติว่าด้วยการริบของตามกฎหมายศุลกากร มาใช้บังคับด้วย

บทบัญญัติว่าด้วยการริบของตามกฎหมายศุลกากรที่นำมาใช้บังคับกับ การลักลอบส่ง หรือนำเงินตราออกไปนอกหรือเข้ามาในประเทศไทยได้แก่

(ก) พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2482 มาตรา 17

(ข) พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 มาตรา 32

(ก) พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2482 มาตรา 17

พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2482 มาตรา 17 ซึ่งนำมาใช้บังคับแก่การกระทำตาม มาตรา 8 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน บัญญัติไว้ดังนี้คือ

"มาตรา 17 ของใด ๆ อันเนื่องด้วยความผิดตามมาตรา 27 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 ประกอบด้วย มาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2482 ท่านให้รับเสียสิ้น โดยมีพักต้องคำนึงว่าบุคคลใดจะต้องรับโทษหรือไม่"

จากความในพระราชบัญญัติศุลกากรดังกล่าวจะเห็นได้ว่า เงินตราไทย เงินตราต่างประเทศ ธนาकारบัตรต่างประเทศ หรือ หลักทรัพย์ ไม่ว่าจะของไทยหรือต่างประเทศที่ส่งหรือนำ หรือพยายามส่งหรือนำออกไปนอกหรือ เข้ามาในประเทศ โดยฝ่าฝืน หรือ ละเลยไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน ไม่ว่าจะกระทำด้วยวิธีใด ๆ ซึ่งถือว่าเป็นการส่งหรือนำของ ต้องจำกัดออกไปนอกหรือ เข้ามาในประเทศอันเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 มาตรา 27 และมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2482 เงินตราไทย เงินตราต่างประเทศ หรือหลักทรัพย์ของไทยและหลักทรัพย์ของต่างประเทศนั้นถือว่าเป็นของที่ต้องรับทั้งสิ้นโดยไม่ต้องคำนึงว่าผู้กระทำความผิดจะต้องรับโทษหรือไม่

ในการรับเงินตราพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 มาตรา 24 บัญญัติให้พนักงานศุลกากร พนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ มีอำนาจยึดเงินตราไว้ได้ และถ้าเจ้าของหรือผู้มีสิทธิมิได้รู้เห็น เป็นใจด้วยในการกระทำผิดไม่มายื่นคำร้องขอคืน ภายในสามสิบวันนับแต่จับยึด กฎหมายถือว่าเงินตรานั้นไม่มีเจ้าของ และให้ตกเป็นของแผ่นดิน และในกรณีนี้อธิบดีกรมศุลกากรไม่มีอำนาจจำหน่ายไม่ว่าด้วยวิธีใด ¹

¹ในกรณีที่เป็นสิ่งของอื่น ๆ อธิบดีกรมศุลกากรมีอำนาจจำหน่ายจ่ายโอนด้วยวิธีใด ๆ ก็ได้ ตามมาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469

นอกจากนำส่งกระทรวงการคลัง โดยผ่านธนาคารแห่งประเทศไทย เข้าสู่ระบบควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน ซึ่งกระทรวงการคลังมอบหมายให้ธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นผู้รับผิดชอบ ทั้งนี้ เพราะว่าบทบัญญัติ มาตรา 8 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินมีวัตถุประสงค์เพียงเพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบส่งหรือนำเงินตราออกนอกประเทศ หรือ เข้ามาในประเทศไทยเท่านั้น

(ข) พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 มาตรา 32.

พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 มาตรา 32 ที่นำมาใช้บังคับแก่การกระทำตาม มาตรา 8 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินบัญญัติไว้ดังนี้

"มาตรา 32 เรือชนิดใด ๆ อันมีระวางบรรทุกไม่เกินสองร้อยห้าสิบตัน กิติ รถ เกรียน ยานพาหนะ หีบหรือภาชนะอื่นใดก็ดี หากใช้ในการย้ายถอนซ่อนเร้น หรือ ขนของที่ยังมิได้เสียค่าภาษี หรือ ที่จำกัดหรือต้องห้าม ท่านว่าให้ริบเสียสิ้น และ ถ้ามีของอื่นรวมอยู่ให้หีบห่อหรือภาชนะอื่น ๆ ในรถ เกรียน ยานพาหนะอันปรากฏว่ามีของที่ยังมิได้เสียภาษี หรือ ที่ต้องจำกัดหรือต้องห้ามนั้นด้วยไซ้ ท่านว่าให้ริบของนั้นด้วยดุจกัน"

สำหรับยานพาหนะ ภาชนะ หรือของที่อยู่รวมกันในยานพาหนะหรือภาชนะดังกล่าว ซึ่งอาจใช้เป็นเครื่องปิดบังอำพราง ย้าย ถอน ซ่อนเร้น หรือขนเงินตรา ธนาคารบัตรต่างประเทศ หรือ หลักทรัพย์ที่ส่งหรือนำ หรือพยายามส่งหรือนำออกนอก หรือ เข้ามาในประเทศไทย ยานพาหนะ ภาชนะและสิ่งของที่อยู่รวมกันนั้นก็ เป็นทรัพย์สินที่ริบได้ทั้งสิ้น

อย่างไรก็ตามในการริบทรัพย์สินดังกล่าว มีข้อสำคัญที่พึงสังเกตอยู่ 3 ประการดังนี้

(1) ยานพาหนะที่ใช้ในการย้ายถอนซ่อนเร้น หรือขนย้ายเงินตรานั้น ถ้าเป็นอากาศยาน ไม่ว่าประเภทใด ๆ ไม่อยู่ในบังคับที่ต้องริบ ดังที่ มาตรา 13

แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ 8) พ.ศ. 2480 บัญญัติไว้ว่า "ในการใช้ทรัพย์สิน มาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 บังคับ ห้ามมิให้ริบอากาศยานไม่ว่าประเภทใด ๆ"

(2) การส่งหรือนำ หรือพยายามส่ง หรือนำเงินตราออกไปนอกหรือเข้ามาในราชอาณาจักรเกินจำนวน โดยมีได้รับอนุญาต ไม่ว่าเงินตรานั้นมีมูลค่าเกินจำนวนมากน้อยเท่าใด ไม่เป็นข้อสำคัญที่จะริบยานพาหนะ ดังที่คำพิพากษาฎีกาที่ 562/2518 วินิจฉัยไว้ว่า "เมื่อจำเลยใช้รถยนต์ของกลางลักลอบนำของซ่อนเร้นเข้ามาในราชอาณาจักรอันเป็นความผิดแล้ว แม้ของจะมากน้อยเท่าใด ก็ได้ชื่อว่าจำเลยใช้รถยนต์ของกลางกระทำผิดด้วยแล้ว"

(3) ทรัพย์สินของบุคคลอื่นที่มิได้รู้เห็น เป็นใจด้วยในการกระทำผิด ริบไม่ได้ ดั่งนัยคำพิพากษาฎีกาต่อไปนี้คือ

คำพิพากษาฎีกาที่ 924/2470 วินิจฉัยว่า เรื่องที่ใช้ในการขนของหนีภาษี และทรัพย์สินที่เสียหายแล้วรวมบรรจุอยู่ในเรื่อนั้น เป็นของบุคคลผู้มิได้รู้เห็น เป็นใจด้วยในการกระทำผิด ท่านว่าจะริบเสียหายตาม มาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 หาได้ไม่

คำพิพากษาฎีกาที่ 274/2471 วินิจฉัยว่า เรื่องของผู้อื่น ซึ่งเจ้าของมิได้รู้เห็น เป็นใจด้วยในการที่จำเลยนำมาใช้ขนสุราฝ่าฝืนพระราชบัญญัติศุลกากรนั้น ท่านว่าเป็นของมิควรริบ

คำพิพากษาฎีกาที่ 193/2491 วินิจฉัยว่า เจ้าของรถจักรยานให้ผู้อื่นเข้าไป แล้วผู้เข้าเอาไปบรรทุกของเพื่อนำออกนอกราชอาณาจักร อันเป็นความผิดพระราชบัญญัติศุลกากร โดยเจ้าของมิได้รู้เห็นด้วยนั้น ศาลไม่ริบรถจักรยาน

คำพิพากษาฎีกาที่ 464/2509 วินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 มาตรา 32 บัญญัติว่า เรือ รถ หากใช้ในการย้าย ถอน ซ่อม เร็น หรือขนของที่ยังมิได้เสียหาย ให้ริบเสียสินนั้น หากเจ้าของมิได้รู้เห็นเกี่ยวข้องในการกระทำผิดแล้ว

ศาลไม่รีบ ฉะนั้นเมื่อศาลชั้นต้นยังมีได้ไต่สวนข้อเท็จจริง ยังไม่ปรากฏว่าเจ้าของรถยนต์ของกลางรู้เห็นเป็นใจ จึงชอบที่ศาลชั้นต้นจะดำเนินการไต่สวนแล้ว มีคำสั่งใหม่ตามรูปคดี

3) พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 มาตรา 99

บทกฎหมายศุลกากรที่พระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินให้นำมาใช้บังคับแก่การกระทำความผิดที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 8 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485 ก็ได้แก่ บทบัญญัติว่าด้วยการแสดงเท็จ ดังที่ปรากฏในพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 มาตรา 99 ซึ่งบัญญัติไว้ดังนี้คือ

"มาตรา 99 ผู้ใดกระทำหรือจัด หรือยอมให้ผู้อื่นกระทำ หรือยื่นหรือจัดให้ผู้อื่นยื่น ซึ่งใบขนสินค้า คำสำแดง ใบรับรอง บันทึกเรื่องราว หรือตราสารอย่างอื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ในเรื่องใด ๆ อันเกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัตินี้ หรืออันพระราชบัญญัตินี้บังคับให้กระทำนั้นเป็นความเท็จก็ดี เป็นความไม่สมบูรณ์ก็ดี หรือเป็นความชักหาให้ผิดหลงในรายการใด ๆ ก็ดี หรือถ้าผู้ใด ซึ่งพระราชบัญญัตินี้บังคับให้ตอบคำถามอันใดของพนักงานเจ้าหน้าที่ มิได้ตอบคำถามอันนั้นโดยสัตย์จริงก็ดี หรือถ้าผู้ใดไม่ยอม หรือละเลยไม่ทำไม่รักษาไว้ซึ่งบันทึกเรื่องราว หรือทะเบียน หรือสมุดบัญชี หรือ เอกสาร หรือตราสารอย่างอื่น ๆ ซึ่งพระราชบัญญัตินี้บังคับไว้ก็ดี หรือถ้าผู้ใดปลอมแปลง หรือใช้เมื่อปลอมแปลงแล้ว ซึ่ง เอกสารบันทึกเรื่องราว หรือตราสารอย่างอื่นที่พระราชบัญญัตินี้บังคับไว้ให้ทำ หรือที่ใช้ในกิจการใด ๆ เกี่ยวด้วยพระราชบัญญัตินี้ก็ดี หรือแก้ไขเอกสารบันทึกเรื่องราว หรือตราสารอย่างอื่นภายหลังที่ได้ออกไปแล้วในทางราชการก็ดี หรือปลอมดวงตราลายมือชื่อ ลายมือชื่อย่อหรือเครื่องหมายอย่างอื่นของพนักงานศุลกากร หรือซึ่งพนักงานศุลกากรใช้เพื่อการอย่างใด ๆ อันเกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัตินี้ก็ดี ท่านว่าผู้นั้นมีความผิด ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาทหรือจำคุกไม่เกินหกเดือน"

ความผิดตามมาตรา 99 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 นี้ นำมาใช้บังคับแก่การกระทำความผิดที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 8 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485 โดยเฉพาะ สำหรับการแสดงเท็จต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ศุลกากร ซึ่งได้ใช้อำนาจในการตรวจของและป้องกันลักลอบหนีศุลกากร การตรวจค้น

การยึดและริบของหรือจับกุมผู้กระทำผิด เท่านั้น

ความผิดฐานแสดงเท็จตามมาตรา 99 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.

2469 ดังกล่าว ประกอบด้วยความผิดหลายลักษณะแตกต่างกัน คือ

- (1) การกระทำ หรือ จัด หรือยอมให้ผู้อื่นกระทำหรือยื่น หรือจัดให้ผู้อื่นยื่น ซึ่งใบขนสินค้า คำสำแดง ใบรับรองบันทึกเรื่องราว หรือตราสารอย่างอื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ในเรื่องใด ๆ เป็นความเท็จ หรือเป็นความไม่บริสุทธิ์ หรือเป็นความชักพาให้ผิดหลงในรายการใด ๆ ก็ตาม
- (2) ผู้ใดซึ่งพระราชบัญญัติศุลกากรบังคับให้ตอบคำถามอันใดของพนักงานเจ้าหน้าที่มิได้ตอบคำถามนั้นโดยสัตย์จริง
- (3) ไม่ยอมหรือละเลยไม่ทำการรักษาไว้ ซึ่งบันทึกเรื่องราว หรือทะเบียน สมุดบัญชี เอกสาร หรือตราสารอย่างอื่น ๆ ที่พระราชบัญญัติศุลกากรบังคับไว้
- (4) ปลอมแปลง หรือใช้เมื่อปลอมแปลงแล้วซึ่งเอกสาร บันทึกเรื่องราว หรือ ตราสารอย่างอื่นที่พระราชบัญญัติศุลกากรบังคับไว้ให้ทำ หรือใช้ในกิจการใด ๆ
- (5) แก้ไขเอกสาร บันทึกเรื่องราว หรือตราสารอย่างอื่น ภายหลังที่ได้ออกไปแล้วในทางราชการ
- (6) ปลอมดวงตรา ลายมือชื่อ ลายมือชื่อย่อ หรือเครื่องหมายอย่างอื่นของพนักงานศุลกากร หรือซึ่งพนักงานศุลกากรใช้เพื่อการใด ๆ อันเกี่ยวกับพระราชบัญญัติศุลกากร